

UCHWAŁA Nr XVIII/162/07
Rady Miejskiej w Polanowie
z dnia 28 grudnia 2007r.

w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Polanów na lata 2008-2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U z 2001r. Nr 142 poz 1591; z 2002r. Nr 23 poz.220, Nr 62 poz.558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214, poz 1806; z 2003r.Nr 80 poz.717, Nr 162 poz. 1568; z 2004r. Nr 116 poz. 203 ; z 2005r. Nr 172 poz.1441; z 2006r. Nr 17 poz. 128) oraz art.17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r. Nr 64, poz. 593; zm.: z 2004r.Nr 99 poz. 1001, Nr 273 poz; 2703; z 2005r. Nr 64 poz. 565, Nr 94 poz.788, Nr 164 poz. 1366, Nr 179 poz 1487, Nr 180 poz. 1493) Rada Miejska w Polanowie uchwala, co następuje;

§ 1. Przyjmuje się Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Polanów na lata 2008-2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Polanowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
mgr Józef Wilk

W Y C I A G
Z protokołu Nr XVIII/07
SESJI RADY MIEJSKIEJ W POLANOWIE
odbytej w dniu 28 grudnia 2007

1. Ustawowy skład Rady	15
2. Obecni na Sesji	14
3. Wynik głosowania:	
— liczba głosów „za”	11
— liczba gł. „przeciw”	—
— liczba gł. „wstrz. się”	—

**STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA I GMINY POLANÓW
NA LATA 2008 - 2015**

GRUDZIEŃ 2007

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
1.1. TŁO I PRZYCZYNY.....	3
1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE.....	5
1.3. STRUKTURA DOKUMENTU.....	9
1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	9
2. DIAGNOZA I ANALIZA.....	24
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	24
2.2. DEMOGRAFIA.....	29
2.3. PODSTAWOWE PROBLEMY SPOŁECZNE W OCENIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	32
2.4. BEZROBOCIE.....	39
2.5. DZIECKO.....	45
2.6. UZALEŻNIENIA.....	49
2.7. PRZEMOC W RODZINIE.....	51
2.8. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ PRZESTĘPCZOŚĆ NIELETNICH.....	53
2.9. ZDROWIE.....	56
2.10. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA.....	60
2.11. ANALIZA SWOT.....	63
2.12. PODMIOTY OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE.....	71
2.13. PROGRAMY SŁUŻĄCE ZDIAGNOZOWANIU I ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W POSZCZEGÓLNYCH DZIEDZINACH.....	80
2.14. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ.....	84
3. PROGRAM.....	88
3.1. MISJA.....	88
3.2. CELE STRATEGICZNE.....	89
3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII.....	97

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad Strategią. Jest tutaj także pokazany związek analizy z innymi dokumentami strategicznymi funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania.

1.1. TŁO I PRZYCZYNY

Strategia rozwiązywania problemów społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii wynika wprost z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie Polanów powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i realizację zadań społecznych w przyszłości.

Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji Strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego. W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002 – 2006”. Jego celem jest wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”. Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz dobrych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując lokalną Strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 – 2013,
- Regionalny Program Operacyjny dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013,
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej,
- Krajowy Plan Działania na rzecz integracji społecznej,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013,
- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013,

- Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie polityki społecznej do roku 2015,
- Strategia Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku,
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie koszalińskim w latach 2007 –2015,
- Strategia rozwoju gminy Polanów do 2015 roku .

1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE

Wartość to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądania, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich eliminuje (odrzuca jako złe, czyli traktuje je jako „antywartości”), inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności.

Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą

emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. **Zasada przeczności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.

8. Zasada wielosektorowości – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzysząc temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym.

Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami

obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Przyjmuje się, że źródła kwestii społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i rozwiązywane we wszystkich skalach współżycia: od rodziny, poprzez środowiska lokalne i zawodowe, po skalę ogólnopolską czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności. Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym

przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpocząć każdy rodzaj oferowanej pomocy.

Najczęściej stosowanym pojęciem rodziny dla potrzeb polityki rodzinnej jest tzw. rodzina nuklearna, czyli rodzice z dziećmi – małżeństwo z dziećmi, konkubenci z dziećmi, opiekuni z dziećmi. Jednak coraz częściej stosuje się definicję poszerzoną: za rodzinę uważa się także rodzinę niepełną (bez jednego z rodziców); rodzinę jednopokoleniową (np. małżeństwo bezdzietne); rodzinę nieprowadzącą wspólnego gospodarstwa domowego (np. z powodu trudności mieszkaniowych, okoliczności losowych, pozostawania w separacji itp.). Często również w składzie rodziny wymienia się inne osoby połączone więzami pokrewieństwa lub powinowactwa. W niniejszej Strategii ilekroć mowa jest o rodzinie, należy pod tym pojęciem rozumieć jej szeroką definicję.

1.3. STRUKTURA DOKUMENTU

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Przedłożony materiał został opracowany przez powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Zespół roboczy do opracowania projektu strategii, którego pracę koordynował Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie. Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszej Strategii została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia oraz Strategią Polityki Społecznej, wyznaczającymi działania i możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię rozwiązywania problemów społecznych gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły mieszkańców gminy. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie

lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

1.4.1. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007 - 2013

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007 – 13.

Celem strategicznym NSRO jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju.

Obok celu strategicznego NSRO zakładają realizację celów szczegółowych, wynikających z wyzwań Strategii Lizbońskiej, Strategicznych Wytocznych Wspólnoty oraz wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans i zagrożeń, tj.:

- 1) tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego;
- 2) wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego;
- 3) podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora usług;
- 4) budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów;
- 5) wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
- 6) rozwój obszarów wiejskich.

NSRO będą realizowane przy pomocy Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez samorządy poszczególnych województw:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO),
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Konkurencyjna Gospodarka,
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

Projekt Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia opiera się na przyjętym przez Radę Ministrów w 2005 roku projekcie Narodowego Planu Rozwoju 2007 – 13.

1.4.2. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 roku.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji prawa do edukacji są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;

- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji prawa do zabezpieczenia socjalnego:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji prawa do pracy:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji prawa do ochrony zdrowia:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego.

W zakresie realizacji innych praw społecznych:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.4.3. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiagania integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw.

Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja znacznie się pogorszyła w ostatnich latach, a więc zmniejsza się poziom integracji społecznej i zwiększa się skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego. W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje Kościołów i związków wyznaniowych. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.4.4. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013

Skonstruowana przez zespół ekspertów Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 została przyjęta przez Radę Ministrów 13 września 2005 r. jako krajowa odpowiedź na postulowaną w krajach UE potrzebę intensyfikacji wysiłków na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz prowadzenie takiej polityki przez państwa członkowskie, która zapewni równomierny rozwój wszystkich środowisk społecznych.

Strategia w szczególny sposób odpowiada na postulowany w dokumentach europejskich rozwój spójności potwierdzonej i rozbudowanej w Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej z 2004 r., która była oparta na raporcie „Dostęp do praw społecznych w Europie”. W powyższych dokumentach traktuje się jako oczywistą myśl, że odpowiednio zaprojektowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która przynosi korzyści wszystkim obywatelom i całemu społeczeństwu. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększaniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach, m.in. na rynku pracy.

Celem Strategii Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.

Powyższa Strategia wyznacza następujące priorytety i kierunki działania na lata 2007 – 2013:

1. Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

- Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego.

- Tworzenie i wzmacnianie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej i wychowywania dzieci, celem podniesienia aktywności zawodowej oraz umożliwienia pełniejszej realizacji planów prokreacyjnych.
- Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
- System pomocy celowej dla rodzin z dziećmi, celem wyrównywania deficytów rozwojowych u dzieci uczących się.
- Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne i kulturalne.
- Kształtowanie pozytywnego klimatu wobec rodziny, małżeństwa i dzietności.
- Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, celem wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.
- Stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

2. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.

- Wspieranie aktywności zawodowej i edukacyjnej poprzez system pomocy społecznej.
- Rozwój zatrudnienia socjalnego, celem przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu.
- Rozwój form ekonomii społecznej, celem pobudzenia aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego, celem wsparcia gmin w budowie mieszkań dla osób wymagających pomocy socjalnej.
- Stworzenie kompleksowego systemu probacyjnego.
- Likwidacja pułapki dochodowej, celem ograniczenia zachęt do dezaktywizacji zawodowej oraz zwiększenie szans zatrudnienia dla osób o niskich kwalifikacjach.

3. Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.

- Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
- Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia.
- Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych.
- Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności.
- Reforma systemu rentowego.
- Usprawnienie systemu rehabilitacji, celem utrzymania możliwości aktywności zawodowej.

- Rozwijanie całościowych systemów pomocy dla osób obarczonych nietypowymi rodzajami niepełnosprawności, wymagających kompleksowych i systemowych działań ze strony państwa.

4. Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie.

- Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.
- Specjalizacja stacjonarnej opieki, celem budowy systemu specjalistycznego wsparcia dla osób wymagających szczególnej opieki.
- Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, celem wykorzystania potencjału osób starszych w środowisku lokalnym.
- Zapewnienie odpowiednich świadczeń emerytalnych na starość.
- Prowadzenie spójnej polityki wobec starości i na rzecz osób starszych.

5. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.

- Wdrożenie strategicznego planowania lokalnej i regionalnej polityki społecznej, celem stworzenia metody koordynacji krajowej polityki społecznej.
- Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej, celem zwiększenia samodzielności i aktywizacji zawodowej osób wymagających pomocy socjalnej.
- Wdrożenie systemu informacji i poradnictwa obywatelskiego oraz dostępu do lokalnych środków przekazu i internetu.

6. Partnerstwo publiczno-społeczne podstawą rozwoju usług społecznych.

- Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych.
- Budowa partnerstwa publiczno-społecznego w zakresie działalności pożytku publicznego.
- Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
- Wsparcie postaw obywatelskich.
- Wzmocnienie partycypacji społecznej.

7. Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

- Wdrożenie polityki integracji społecznej i zawodowej imigrantów, celem prowadzenia kompleksowych działań wszystkich instytucji publicznych.
- Wdrożenie polityki antydyskryminacyjnej, celem ograniczenia postaw ksenofobicznych wobec środowisk imigranckich.
- Ustawiczne szkolenie kadr administracji publicznej oraz partnerów społecznych, celem przygotowania do pracy z uchodźcami.

- Zaprojektowanie spójnego systemu współpracy z uchodźcami.

1.4.5. STRATEGIA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ DO ROKU 2015

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego. Strategia wojewódzka w zakresie polityki społecznej pozwala zaplanować działania województwa w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zagrożenia, takie jak negatywne skutki ubóstwa i zjawisko wykluczenia społecznego, to wyzwania nie tylko dla Pomorza Zachodniego, ale również dla społeczeństwa współczesnej Europy.

Rozwiązywanie problemów społecznych to nie tylko zadanie Samorządu Województwa. To przede wszystkim organizowanie wsparcia i pomocy osobom potrzebującym w miejscu ich zamieszkania, a więc przy udziale jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych. Województwo poprzez działalność Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pełni rolę wspierającą, aktywizującą, koordynującą i inicjującą nowe rozwiązania, zmierzające tym samym do wyrównywania poziomu życia mieszkańców Pomorza Zachodniego. Strategia określa główne działania Samorządu Województwa, zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami z zakresu pomocy społecznej.

Misją powyższej Strategii jest podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym.

Celem pośrednim jest stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki społecznej. Cele strategiczne i operacyjne dla województwa zachodniopomorskiego w zakresie polityki społecznej:

1. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.

- Aktywizacja osób długotrwanie bezrobotnych.
- Promocja na rzecz zatrudnienia osób długotrwanie bezrobotnych.
- Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób długotrwanie bezrobotnych.

- Przeciwdziałanie „dziedziczeniu” przez mieszkańców województwa długotrwałego bezrobocia.

2. Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych.

- Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin.
- Pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
- Poprawa jakości i dostępu do usług socjalnych.

3. Przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych.

- Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
- Aktywizacja mieszkańców województwa zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
- Edukacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

4. Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa.

- Edukacja społeczna i działalność wychowawcza.
- Lecznictwo odwykowe oraz rehabilitacja osób uzależnionych.
- Przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych.

5. Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego.

- Integracja społeczna osób niepełnosprawnych, we wszystkich grupach społecznych.
- Integracja zawodowa osób niepełnosprawnych.

6. Podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych.

- Poprawa bezpieczeństwa socjalnego wśród ludzi starszych.
- Aktywizacja społeczna osób starszych.
- Wzmocnienie roli i miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.

1.4.7. STRATEGIA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO 2020 ROKU

Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2015 była swego rodzaju wprowadzeniem do budowania samorządności i rozwoju regionalnego, a także tożsamości i integralności regionalnej oraz kreowania polityki regionalnej. Strategię rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020 należy traktować jako kontynuację

poprzedniej strategii, dokument służący do budowania ekonomicznych podstaw rozwoju regionu i jego konkurencyjności, a także do budowania spójności wewnętrznej, krajowej i euroregionalnej.

Cele strategiczne i kierunkowe rozwoju województwa:

1. Wzrost znaczenia gospodarki opartej na wiedzy i przedsięwzięć e-biznesu –

niezależnie od działań związanych z poprawą stanu infrastruktury informacyjnej. Obecnie wskazuje się także na konieczność rozbudowy instytucji e-gospodarki,

2. Wzmocnienie siły ekonomicznej małych miast i miejscowości –

przyjmując za cel ograniczanie dysproporcji rozwojowych wewnątrz województwa, nie podkreślano wystarczająco mocno roli małych miast jako ośrodków rozwoju lokalnego oraz konieczności zmniejszenia dysproporcji w poziomie rozwoju między nimi, a największymi zespołami miejskimi regionu,

3. Poprawa stanu rynku pracy przez tworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia –

duże bezrobocie zarejestrowane w ostatnich latach w województwie jest jego najważniejszym problemem. występuje ogromne zróżnicowanie skali bezrobocia na rynkach lokalnych, pogłębiające marginalizację obszarów już zdegradowanych ekonomicznie, a wzrostowi gospodarczemu nie towarzyszy wzrost zatrudnienia, w konsekwencji zdecydowano, że działania na rzecz równoważenia rynku pracy zostaną wyeksponowane na poziomie celów strategii,

4. Poprawa stanu sieci dróg wewnątrz województwa –

oprócz niekwestionowanej potrzeby integracji systemu transportowego województwa z otoczeniem, w tym również integracji intrmodalnej i multimodalnej, większy nacisk zostanie położony na poprawę stanu sieci dróg wewnętrznych,

5. Poprawa sprawności administracji i samorządu terytorialnego –

nie formułuje się wprawdzie celów dotyczących efektywności i jakości pracy administracji i samorządu terytorialnego, jednak bez poprawy jakości pracy struktur samorządowych nie będzie można mówić o poprawie atrakcyjności inwestycyjnej regionu, jego konkurencyjności i skutecznej realizacji zadań polityki społecznej,

6. Racjonalna gospodarka mieszkaniowa –

choć należy do zadań własnych gminy, to wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rynku mieszkaniowego zostało podniesione do rangi celów zdefiniowanych w Narodowym planie rozwoju,

7. Rozwój współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i międzynarodowej –

polityka spójności Unii Europejskiej może być podstawą do realizacji wielu projektów wspierających rozwój społeczno-gospodarczy w układzie transgranicznym i regionie Morza Bałtyckiego.

1.4.6. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE KOSZALIŃSKIM W LATACH 2007-2015

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koszalińskim w latach 2007-2015 została opracowana na podstawie analizy danych o sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców powiatu i informacji przekazanych przez współpracujące ze sobą podmioty rządowe, samorządowe i pozarządowe. Priorytetem w obszarze realizacji zadań z zakresu spraw społecznych jest zapewnienie całej społeczności powiatu bezpieczeństwa socjalnego i bytowego oraz stworzenie optymalnych warunków do zmniejszenia skali i skutków bezrobocia.

Misją powiatu jest:

Zapewnienie mieszkańcom powiatu warunków do godnego życia i rozwoju poprzez wspieranie wszelkiej aktywności, informowanie o możliwościach wykorzystania własnych i zewnętrznych zasobów oraz zintegrowany, sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej.

W związku z powyższym wyodrębniono następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina.

- Rodzina bez przemocy,
- Rodzinna opieka zastępcza jako forma najbardziej zbliżona do opieki naturalnej,
- Rozwiązywanie problemów związanych ze starzeniem się społeczeństwa.

2. Zapobieganie marginalizacji społecznej oraz łagodzenie jej negatywnych skutków.

- Ograniczenie bezrobocia oraz łagodzenie jego negatywnych skutków,
- Zmniejszenie zagrożenia uzależnieniami.

3. Wyrównywanie szans życiowych osobom niepełnosprawnym

- Tworzenie osobom niepełnosprawnym optymalnych warunków funkcjonowania społecznego,

- Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

4. Zapewnienie optymalnych warunków pobytu w jednostkach organizacyjnych powiatu

- Kompetentna i wykwalifikowana kadra pomocy społecznej,
- Podnoszenie standardu usług świadczonych przez powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

5. Budowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów społecznych w powiecie

- Współpraca z samorządami oraz promowanie skutecznych rozwiązań w zakresie polityki społecznej,
- Doskonalenie systemu pomocy dziecku i rodzinie,
- Monitoring i ewaluacja strategii.

Realizację wymienionych celów powierzono jednostkom rządowym i samorządowym przy wsparciu organizacji społecznych. Stopień osiągniętych efektów uzależniono od powszechnej akceptacji strategii przez samorządy gminne i sojuszników działań pomocowych.

1.4.8. STRATEGIA ROZWOJU GMINY POLANÓW DO 2015 ROKU

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. Silne oddziaływania czynników zewnętrznych, w których istotną rolę odgrywa dynamika i ekspansywność jednostek terytorialnych (gmin miejskich i wiejskich oraz województw) konkurujących w dostępie do ograniczonego rynku inwestorów i kapitału wymuszają konieczność stosowania przez władze samorządowe odpowiednich metod zarządzania. W powyższych warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Jest to proces polegający na realizacji długofalowych celów przy wykorzystaniu nadarzających się szans i unikaniu pojawiających się zagrożeń. Zarządzanie strategiczne oparte jest na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych. W obecnych warunkach polskich – na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego) – jedną z podstawowych ról wśród tego typu planów pełnią strategie rozwoju.

W opracowaniach tych określone są cele rozwoju lokalnego oraz sposoby realizacji tych celów przy wyróżnieniu najbardziej pożądanego dla rozwoju gminy działania. Przedmiotem studiów jest określenie polityki przestrzennej gminy, tj. m.in. wskazanie tych obszarów gminy, które są najbardziej odpowiednie do pełnienia funkcji ustalonych w strategii rozwoju.

Wizję własnego rozwoju oraz osiągnięcia wytyczonych celów wspólnych i indywidualnych mieszkańcy upatrują w realizacji zadań szczegółowych wynikających z poniższych kierunków strategicznych:

- Miasto i gmina Polanów ośrodkiem wzrostu gospodarczego
- Gmina turystyczno – rolnicza otwarta, przyjazna i gościnna
- Gmina terenem ekologicznym i krajobrazowym, zdrowotna dla mieszkańców i przyjezdnych
- Gmina miejscem zapewniającym rozwój społeczny i wygodę mieszkańców
- Gmina bezpieczna i spokojna

*Poprzez realizację tych kierunków
osiąga się cel strategiczny zawarty w haśle*

„Gmina Polanów rejonem turystyczno – rolniczym europejskiego wymiaru”.

Jako główny i nadrzędny cel strategiczny rozwoju miasta i gminy Polanów przyjęto:

Zapewnienie gminie powolnego, ale trwałego wzrostu ekonomicznego oraz cywilizacyjnego rozwoju społecznie akceptowanego umożliwiającego osiągnięcie europejskich standardów życia, ograniczenie bezrobocia poprzez rozwój przedsiębiorczości ludzkiej, gospodarskiej i umiejętne wykorzystanie zasobów miejscowych a zwłaszcza naturalnych: lasy, krajobraz, jeziora, rzeki, gleby, kruszywa mineralne itp. oraz tworzenie zachęt do inwestowania inwestorów krajowych i zagranicznych, miejscowych i zewnętrznych w małe i średnie przedsiębiorstwa ekologiczne wykorzystujące surowce miejscowe.

Cel ten możliwy jest do osiągnięcia poprzez realizację zamierzeń i przedsięwzięć wynikających z poniższych celów szczegółowych.

1. Miasto i gmina ośrodkiem wzrostu gospodarczego

- restrukturyzacja rolnictwa (uprawy i hodowla) w tym wsi polanowskich
- rozwój przemysłu przetwórstwa rolnego i runa leśnego
- aktywizowanie gospodarczej przedsiębiorczości mieszkańców (małe i średnie przedsiębiorstwa produkcyjne)

- utworzenie centrum przedsiębiorczości lokalnej
- rozwój rzemiosła i rękodzieła
- tworzenie nowych miejsc pracy poprzez rozwój turystyki i agroturystyki
- promocja gospodarcza w kraju i zagranicą (walory turystyczne i inwestycyjne)
- utworzenie gminnej kasy mieszkaniowej i pożyczkowej (wzajemnej pomocy)
- tworzenie warunków dla inwestorów miejscowych i z zewnątrz (ulgi w podatkach i opłatach lokalnych)
- tworzenie i rozwój działalności stowarzyszeń gospodarczych
- tworzenie związków celowych gmin do realizacji wspólnych zadań

2. Gmina otwarta, przyjazna i gościnna

- rozbudowa i modernizacja dróg:
 - Koszalin – Polanów – Bytów
 - Bobolice – Polanów – Sławno
- rozbudowa telekomunikacji i internetu
- nawiązanie partnerskich kontaktów z gminami w Niemczech, Danii, Austrii, Szwecji, Litwie, Rosji, itp.
- rozwój bazy turystycznej – noclegowej, gastronomicznej, sportowo – rekreacyjnej i turystyki kwalifikowanej
- utworzenie Stowarzyszenia Przyjaciół Polanowa i innych
- organizowanie imprez o krajowym i międzynarodowym znaczeniu w tym świeckich i kościelnych
- restaurowanie i udostępnianie zabytków
- tworzenie i rozwój gminnego transportu
- organizowanie akcji zielone szkoły i zielone płuca
- wymiany młodzieży ze współpracującymi gminami
- rozwój kulturoznawczy regionu – zespoły ludowe, ubiory, wystrój wnętrz, potrawy itp.

3. Gmina terenem ekologicznym zdrowym dla mieszkańców i przyjezdnych

- rozwój infrastruktury komunalnej – sieć gazowa, wodociągi, kanalizacja, ulice, chodniki, oświetlenie, oczyszczalnie ścieków, wysypiska, przetwórstwo i utylizacja śmieci i odpadów
- zalesienie gleb V i VI klasy
- tworzenie zieleńców, parków, kwietników, gazonów z kwiatami itp.

- wyznaczenie i utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, pielgrzymkowych, biwakowych itp.
- wyznaczenie stref ciszy i obserwacji przyrody
- dbałość o czystość i estetykę budynków, gospodarstw i miejsc publicznych
- tworzenie miejsc sanatoryjno – leczniczych oraz domów spokojnej starości w celu wykorzystania lokalnego leczniczego mikroklimatu

4. Miasto i gmina miejscem zapewniającym rozwój społeczny i wygodę mieszkańców

- rozwój zreformowanego szkolnictwa (przedszkola, szkoły, gimnazja)
- utworzenie szkoły licealnej ogólnej lub kierunkowej
- utworzenie Centrum Kształcenia Dorosłych
- tworzenie i aktywizacja stowarzyszeń kulturalnych, naukowych itp.
- rozbudowa i modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury
- tworzenie ładu architektonicznego i przestrzennego
- dbałość o estetykę miasta i wsi
- dostępność do służby zdrowia
- rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej dla mieszkańców i przyjezdnych
- rozwój bazy handlowej, usługowej i gastronomicznej
- rozwój bazy kulturalnej
- rozwój mieszkalnictwa społecznego i spółdzielczego

5. Gmina bezpieczna

- rozwój harcerstwa i innych organizacji dziecięcych i młodzieżowych
- tworzenie i rozwój sportu młodzieżowego
- rozwój kół zainteresowań (sekcji)
- prewencja i działalność policji ukierunkowana na współpracę z mieszkańcami
- telefonizacja, monitoring

2. DIAGNOZA I ANALIZA

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina miejsko – wiejska Polanów położona jest w centrum Pomorza Środkowego, na styku pojezierzy Drawskiego i Kaszubskiego w północno-wschodniej części województwa

zachodniopomorskiego, na styku z województwem pomorskim. W strukturze administracyjnej należy do powiatu koszalińskiego. Powierzchniowo jest największa w powiecie, zajmuje powierzchnię 393,1 km² i liczy 9407 mieszkańców (liczba ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Polanowie z 19.09.2006 roku)

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym prawie cały obszar gminy leży w obrębie podprovincji Pojezierzy Południowobałtyckich w makroregionie wydzielonym jako Pojezierze Zachodniopomorskie. Przeważający obszar gminy należy do mezoregionu Wysoczyzna Polanowska, a jej południowy fragment stanowi skraj Pojezierza Bytowskiego. Północno zachodnie pogranicze gminy należy już do mezoregionu Równina Sławińska.

Bogactwem gminy jest bardzo atrakcyjne polodowcowe urozmaicenie krajobrazowe składające się z pagórków i dolin. Obszar gminy ma piękny krajobraz pagórków zalesionych lasami mieszanymi z przewagą iglastych poprzecinanych licznymi ciekami wodnymi oraz jeziorami i jeziorkami. Najwyższe wzniesienie – Gołogóra – 252 m. n.p.m. Całość gminy leży na wzniesieniach od 150 do 230 m. n.p.m. Obszar Polanów – Krag wyglądem przypomina Sudety.

Na terenie gminy aż 12% powierzchni (4857 ha) stanowią obszary krajobrazu chronionego. Pierwszy obszar „Okolice Polanowa” o powierzchni 1857 ha i drugi „Okolice Żydowo - Biały Bór” o powierzchni 12350 ha z czego 3000 ha należy do gminy. Na terenie gminy rozrzucone są liczne jeziora: Kwiecko, Kamiennie, Płociczno, Łączno, Rekowo i dużo małych tzw. oczek wodnych” oraz dwie większe rzeki Radew i Grabowa.

Ponadto występują dwa rezerваты przyrody:

- florystyczny „Wielin” o powierzchni 2 ha
- faunistyczny „Rezerwat na Rzece Grabowej” o dł. 7,60 km i powierzchni 1,5 ha

Przez obszar gminy nie przebiegają szlaki komunikacyjne o formalnej randze krajowej, niemniej przebiegające przez gminę drogi wojewódzkie DW-206 , DW-207 i DW 205 mają olbrzymie znaczenie dla krajowego (także zagranicznego) ruchu turystycznego. System dróg wojewódzkich zapewnia bezpośrednie powiązania Polanowa z Koszalinem, Sławinem, Kępicami, Miastkiem

i Bobolicami, pośrednio także z Sianowem, Białym Borem i Manowem, oraz istotne powiązania dalsze (ze stolicami kraju i województwa oraz południem kraju).

Podstawowe dane statystyczne gminy.

Powierzchnia gminy	393,1 km ²
Liczba ludności	9407
Gęstość zaludnienia	23,7 km ²
Liczba ludności miejskiej	3089 osób/Polanów
Lasy	52 %
Wody	1,8 %
Użytki rolne (grunty rolne, łąki, pastwiska)	36 %
Nieuzytki	10 %
Tereny inne	0,2 %

Charakterystyczny jest bardzo wysoki, jeden z wyższych w województwie, udział lasów i nieużytków, a także stosunkowo niewielki udział wód – mimo znacznej liczby zbiorników wodnych.

2.1.1. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY POLANÓW Z PODZIAŁEM NA WIĘKSZE MIEJSCOWOŚCI

Miejscowość	Ludność
Polanów	3089
Żydowo	960
Naclaw	612
Rzeczyca Wlk.	323
Kościenica	282
Cetuń	298
Bukowo	282
Domachowo	273
Świerczyna	239
Garbno	213
Jacinki	219
Krag	200

Dadzewo	181
Krytno	180
Chocimino	162

Poza wymienionymi w tabeli na terenie gminy Polanów znajduje się 9 wsi małych, które zamieszkuje od 100 do 150 mieszkańców, 7 wsi, które zamieszkuje 50 do 100 mieszkańców, 16 wsi bardzo małych od 10 do 50 mieszkańców, 26 miejscowości do 10 mieszkańców oraz 5 miejscowości nie zamieszkałych.

Na terenie gminy znajduje się 78 nominalnych jednostek osadniczych.

Miasto Polanów położone jest prawie centralnie w obszarze gminy, bliżej jej wschodniej granicy i jest siedzibą władz gminy i głównym ośrodkiem usług publicznych i komercyjnych o znaczeniu gminnym (licea ogólnokształcące i profilowane, gimnazjum, szkoła podstawowa, przychodnia lekarska, dom kultury, bank i in.). Miasto Polanów skupia w swoich granicach blisko trzecią część ludności jednostki. Pozostałe większe jednostki osadnicze to: Żydowo – 960 osób, Naclaw – 612 osób.

Sieć osadnicza charakteryzuje się bardzo dużym rozproszeniem. W pełni ukształtowanym ośrodkom wiejskim towarzyszy duża liczba przysiółków, kolonii i pojedynczych zabudowań.

2.1.2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Gmina Polanów położona jest w znaczącej części w zlewni rzeki Grabowej oraz w południowo-zachodniej części w zlewni rzeki Radew. Główne rzeki gminy Polanów to rzeka Grabowa i rzeka Radew. Mniejsze to: Polnica, Mszanka, Drężniana, Zgniła Struga, Wielinka, Pustynka, Mielna.

Powierzchnię obszaru gminy Polanów pokrywają gleby wykształcone z utworów czwartorzędowych, głównie z piasków gliniastych, piasków, glin i torfów. W skali województwa są to gleby piaszczyste o wartościach średnich i słabych dla produkcji rolnej. W większości gleby gminy Polanów są nieprzydatne dla intensywnej produkcji rolnej, natomiast predysponowane są dla rozwoju innych funkcji (hodowla np. koni, owiec, turystyka-rekreacja, zalesienia, itp.)

Zdecydowana większość gruntów użytkowanych w gospodarce indywidualnej stanowią dzierżawy, co nie sprzyja stabilności procesów restrukturyzacyjnych. Niestabilna struktura własnościowa obejmująca większość użytków rolnych i dużych obiektów obsługi rolnictwa, stanowi jeden z najpoważniejszych problemów rozwojowych gminy.

2.1.3. TURYSTYKA

Atrakcyjność turystyczna gminy Polanów wynika przede wszystkim z wybitnych walorów przyrodniczych oraz dużej wartości walorów krajoznawczych i kulturowych.

Rozwój turystyki jest kluczem dla trwałego zrównoważonego rozwoju gminy Polanów. Gmina wyróżnia się wielką różnorodnością i atrakcyjnością krajobrazu, wynikającą z wyjątkowego bogactwa rzeźby terenu, dużej ilości różnorodnych drzewostanów leśnych i zadrzewień przydrożnych oraz wartościowych krajobrazowo (także wędkarsko) wód (rzeka Grabowa, mniejsze ciekі wodne, jeziora). Walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy to m.in.: liczne lasy i jeziora, rzeki, rezerваты, bogactwo ekosystemów fauny i flory oraz specyficzny mikroklimat. Gminę Polanów wyróżnia piękne położenie i występowanie atrakcyjnych turystycznie obiektów: Góra Warblewska, Święta Góra Polanowska, Aleja Bukowa, Zalew Polanowski, elektrownia szczytowo – pompowa i innych. Zabytki archeologiczne : kurchany z X wieku i wcześniejsze , most drewniany z 934 r. na terenie miejscowości Żydowo. Różnorodność walorów pozwoli na pełnienie przez gminę jej funkcji turystycznej z infrastrukturą turystyczną i zapleczem noclegowym dla turystów.

2.1.4. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Produkcja przemysłowa nigdy nie odgrywała znaczącej roli w gospodarce gminy. Transformacja gospodarcza spowodowała, iż uległy zredukowaniu zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego (mleczarnia, gorzelnie). Obecnie na terenie miasta i gminy funkcjonuje nowoczesny zakład produkcji karmy dla psów (MACED), zakład utylizacji odpadów rybnych (Utylat), niewielkie zakłady rzemieślnicze głównie branży drzewnej (produkcja palet i innych prostych elementów, węgla drzewnego, usługi stolarskie), rolno – spożywczej (2 piekarnie, 2 gorzelnie), odzieżowej, budowlanej, mechaniki budowlanej, mechaniki pojazdowej i inne.

W grudniu 2003 r. na terenie gminy Polanów w sektorze publicznym działały podmioty gospodarcze. Ich przestrzenny rozkład jest nierównomierny, ponieważ poszczególne miejscowości gminy wykazują duże zróżnicowanie pod względem liczby działających firm. Znaczna ich część działa w mieście Polanów. Wskaźnik stanu rozwoju przedsiębiorczości dla miasta Polanów wynosi 32,8 (liczba podmiotów na 1000 mieszkańców).

2.2. DEMOGRAFIA

Sytuacja demograficzna i analiza danych zawartych w Narodowym Spisie Powszechnym oddaje najpełniejszy ogląd struktury ludnościowej, wykształcenia, wieku, ale także warunków zamieszkania i kształtowania się pozycji rodziny. Czynniki powyższe nie są obojętne dla planowania zabezpieczenia społecznego ludności. Analizując dane uzyskane w ramach Spisu Powszechnego, należy odnieść się do liczby mieszkańców gminy ustalonej w roku 2002, właśnie w ramach ww. badań, tj. 9297 osób.

2.2.1. LUDNOŚĆ W GMINIE POLANÓW WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2002 ROKU

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
ogółem	9297	4673	4624
0 – 4 lata	536	276	260
5 – 9	670	333	337
10 – 14	826	430	396
15 – 19	934	478	456
20 – 24	716	389	327
25 – 29	580	309	271
30 – 34	583	303	280
35 – 39	631	320	311
40 – 44	782	401	381
45 – 49	730	373	357
50 – 54	607	330	277
55 – 59	374	187	187
60 – 64	314	153	161
65 – 69	345	152	193
70 – 74	326	132	194
75 – 79	215	70	145
80 – 84	86	31	55
85 lat i więcej	42	6	36

Wiek osób – określony liczbą lat ukończonych jest ustalony poprzez porównanie pełnej daty urodzenia z dniem przeprowadzenia spisu (tzw. dniem krytycznym, tj. 20 maja 2002 roku).

W 2002 roku gminę Polanów zamieszkiwało 9297 osób. Stanowili oni 0,6 % ogółu ludności województwa zachodniopomorskiego.

Struktury wieku mieszkańców gminy oddają trendy typowe dla rozwoju ludnościowego całego kraju. Bardzo mała liczebnie jest grupa ludności urodzonej w okresie II wojny światowej, bardzo liczne jest pokolenie wyżu kompensacyjnego z przełomu lat 40-tych i 50-tych, wyraźnie odzwierciedla się niż z lat 60-tych oraz wyż z lat 60-tych oraz wyż lat 70-tych i 80-tych. Mała liczebnie, szczególnie w mieście jest grupa dzieci urodzonych w latach 90-tych, co jest efektem procesów transformacji systemowej skutkującej trudną sytuacją na rynku pracy, kryzysem mieszkaniowym, zmniejszeniem liczby zawieranych małżeństw i ogólnie zmianami modelu rodziny.

2.2.2. STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY POLANÓW W 2004 ROKU

Struktura wiekowa osób	Liczba osób %
wiek przedprodukcyjny	28
wiek produkcyjny	59,3
wiek poprodukcyjny	12,6

Struktura wieku mieszkańców gminy Polanów, wyrażona w podziale na grupy wiekowe: przedprodukcyjną, produkcyjną i poprodukcyjną, różni się nieznacznie od struktur dla innych gmin oraz przeciętnej dla województwa zachodniopomorskiego. Według danych z roku 2002, w wieku przedprodukcyjnym znajdowało się 28 % ogółu mieszkańców, w wieku produkcyjnym – 59,3 %, a w wieku poprodukcyjnym – 12,6 %.

Przedstawiona struktura wskazuje, że społeczeństwo gminy Polanów jest nieznacznie młodsze, niż przeciętnie społeczeństwo województwa. Należy to uznać za sytuację korzystną, choć nakładającą na władze samorządowe zarówno szczebla gminnego, jak też powiatowego, dodatkowe zadania z zakresu rozwoju infrastruktury przeznaczonej dla młodszych grup wiekowych. Wiąże się też z niebezpieczeństwem dużego zapotrzebowania na pracę. Kolejną negatywną konsekwencją jest wysoki wskaźnik obciążenia ekonomicznego, czyli liczba mieszkańców w wieku pozaprodukcyjnym przypadająca na mieszkańców w wieku produkcyjnym. W gminie Polanów w roku 2002 wskaźnik ten wynosił 690/1000.

2.2.3. POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW GMINY POLANÓW W 2002 ROKU

Poziom wykształcenia	Liczba osób
wyższe	282
policealne	111
średnie	1392
zasadnicze zawodowe	1827
podstawowe ukończone	3410
podstawowe nieukończone	556
nieustalone	35
ogółem	7613

W gminie Polanów największą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym – 3410 osób. Następną co do liczebności grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – jest ich 1827. Kolejną grupą są osoby z wykształceniem średnim – 1392 osoby. Najmniej liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym – w gminie jest ich 111. Jeżeli chodzi o wykształcenie wyższe, to ma je 282 mieszkańców. Natomiast grupa osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym oraz bez wykształcenia szkolnego stanowi w gminie 556 mieszkańców. Nie ustalono poziomu wykształcenia dla 35 mieszkańców gminy.

Porównując poziom wykształcenia ludności na terenie gminy Polanów ze średnimi wskaźnikami w tej dziedzinie dla całego obszaru Polski można zauważyć kilka niepokojących różnic. Udział ludności z wykształceniem wyższym na terenie gminy (3,7 %) jest zdecydowanie niższy niż średnia dla całego kraju (11,6 %). Udział ludności z wykształceniem podstawowym i niższym, który na terenie gminy wynosi 52,6 % jest znacząco wyższy od średniej dla całego kraju, która wynosi 17,6 %. W dużym stopniu spowodowane to jest utrudnionym dostępem mieszkańców gminy do infrastruktury edukacyjnej, szczególnie na poziomie szkół wyższych, a także migrację lepiej wykształconych osób do dużych ośrodków miejskich, które oferują większą ilość lepiej płatnych miejsc pracy oraz wyższy standard życia.

2.2.4. LUDNOŚĆ W GMINIE POLANÓW WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA W 2002 ROKU

Źródło utrzymania	Liczba osób
praca najemna	3778
praca na własny rachunek	868
emerytura	1213
renta	1269
nie ustalono	48

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku spośród 9297 mieszkańców gminy, 4646 osób utrzymuje się z pracy; w tym 3778 osoby z pracy najemnej oraz 868 osoby z pracy na własny rachunek (357 osób w swoim gospodarstwie rolnym). Z niezarobkowego źródła utrzymują się 4603 osoby, z czego 1213 mieszkańców gminy korzysta ze świadczeń emerytalnych, a 1269 osoby otrzymują renty. Nie ustalono źródła utrzymania dla 48 osób.

2.3. PODSTAWOWE PROBLEMY SPOŁECZNE W OCENIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3 ust. 1).

Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej

placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W gminie Polanów za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej odpowiedzialny jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i organizacje pozarządowe prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, którym Urząd Miejski w Polanowie w oparciu o art. 25 ust. 1 ustawy zlecił realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Do obowiązków MGOPS należy :

- bezpośrednie udzielanie świadczeń,
- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym,
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Jak pokazuje powyższy wykres, liczba osób objętych systemem pomocy społecznej ulega zmianom. Wynika to nie zawsze ze skali pojawiających się problemów społecznych, a przede wszystkim z ubóstwa. Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny.

Obecnie kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęży liczbę potrzebujących i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa. Na wahania liczby uprawnionych do świadczeń wpływ miały m.in. ustawa o rencie

socjalnej i ustawa o świadczeniach rodzinnych, które spowodowały w 2004 przejście części klientów systemu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i płatnika świadczeń rodzinnych.

W 2006 r. objętych pomocą było 825 rodzin . Analizując liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni kilku ostatnich lat nasuwa się jednoznaczne stwierdzenie. Z każdym rokiem liczba podopiecznych M-G OPS w Polanowie systematycznie maleje.

	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
2002	1017	3260
2003	928	3142
2004	805	2702
2005	874	2831
2006	825	2684

Liczba rodzin będących pod opieką tutejszego ośrodka jest w pełni skorelowana z problemem bezrobocia i liczbą osób bezrobotnych na terenie naszej gminy.

Na syndrom ubóstwa składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz fakt zamieszkania na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym ,w miejscowości znacznie oddalonej od Koszalina .

Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2006 r.:

- Zasiłki stałe – 112 osób,
 - Składki zdrowotne – 93 osoby,
- Zasiłki okresowe – 527 rodzin,
- Usługi opiekuńcze - 37 osób,
- Zasiłki celowe – 770 rodzin (1566 osób),
- Dożywianie na terenie gminy:
 - dożywianie dzieci w szkołach i ogniskach wychowawczych
 - dożywianie dzieci , młodzieży i dorosłych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
- skierowanie do DPS i dopłata do pobytu mieszkańców w tej placówce,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Krągu – 20 osób,
- zasiłki celowe z powodu suszy – 74 osoby.

Realizacja zadań dodatkowych :

- Klub Integracji Społecznej,
- Prace społecznie użyteczne,
- Prace interwencyjne i publiczne,
- Staże i przygotowanie zawodowe,
- Dystrybucja żywności,
- Dowóz posiłków do szkół na terenie gminy,
- Koordynacja naboru dzieci do wypoczynku letniego.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych:

Kryterium dochodowe I/2006r.-XII/2006r.

- 504,00zł /os w rodzinie
- 583,00zł /os w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym

Zasiłki rodzinne: **Łącznie wypłacono w 2006r.: 1 103.121,00zł**

	I-VIII 2006r.	IX-XII 2006r.
Liczba rodzin:	1027 rodzin	1046 rodzin
Liczba dzieci:	1812 dzieci	1783 dzieci
Wysokość zasiłku rodzinnego:	43,00zł – pierwsze dziecko 53,00zł – drugie dziecko 66,00zł – trzecie i kolejne dziecko	48,00zł – do 5lat (364dzieci) 64,00zł – 5-18 lat (1247 dzieci) 68,00zł – 18-21 lat (172 dzieci)
Wypłacona kwota	669.295,00zł	433.826,00zł
Razem I/2006r.-XII/2006r.		

Dodatki:

	I-VIII 2006r.	IX-XII 2006r.
Urodzenie dziecka: Łącznie wypłacono w 2006r.: 76.500,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	50.500,00zł	26.000,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	51	26
Wysokość dodatku:	1.000,00zł	1.000,00zł
Urlop wychowawczy: Łącznie wypłacono w 2006r.: 99.044,00zł		

Kwota wypłaconych dodatków:	67.074,00zł	31.970,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	22	20
Wysokość dodatku:	400,00zł	400,00zł
Samotne wychowanie: Łącznie wypłacono w 2006r.: 194.572,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	140.983,00zł	53.587,00zł
Liczba rodzin korzystających z dodatku:	56 (w tym 5 rodzin samotne wych. + utrata zasiłku dla bezrobotnych)	54 (w tym 4 rodziny samotne wych. + utrata zasiłku dla bezrobotnych)
Wysokość dodatku:	• 220,00zł dochód poniżej 50% kryterium dochodowego • 170,00zł • 250,00zł dla dziecka niepełnosprawnego • 400,00zł samotne wych. + utrata zasiłku dla bezrobotnych	• 170,00zł • 250,00zł dla dziecka niepełnosprawnego • 400,00zł samotne wych. + utrata zasiłku dla bezrobotnych
1. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ: 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje; 2) ojciec dziecka jest nieznany. 2. Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.		
Kształcenie i rehabilitacja: Łącznie wypłacono w 2006r.: 52.140,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	34.070,00zł	18.070,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	61	63
Wysokość dodatku:	70,00zł powyżej 5rż. (50dzieci) 50,00zł do 5rż (11dzieci)	80,00zł powyżej 5rż (52dzieci) 60,00zł do 5rż (11dzieci)
Rozpoczęcie roku szkolnego: Łącznie wypłacono w 2006r.: 125600,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	-	125.600,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	-	1256
Wysokość dodatku:	90,00zł płatne jednorazowo	100,00zł płatne jednorazowo
Dojazdy: Łącznie wypłacono w 2006r.: 107.870,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	59.920,00zł	47.950,00zł

Liczba wypłaconych świadczeń:	250	240
Wysokość dodatku:	40,00zł	50,00zł
Internat: Łącznie wypłacono w 2006r.: 57.580,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	34.720,00	22.860,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	75	65
Wysokość dodatku:	80,00zł	90,00zł
Wielodzietność: Łącznie wypłacono w 2006r.: 252.530,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	146.800,zł	105.730,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	367	343
Wysokość dodatku:	50,00zł	80,00zł
Zasilek pielęgnacyjny: Łącznie wypłacono w 2006r.: 252.530,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	230.112,00zł	129.231,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	200	213
Wysokość dodatku:	144,00zł	153,00zł
Świadczenie pielęgnacyjne: Łącznie wypłacono w 2006r.: 148.918,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	102.298,00zł	46.620,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	30	30
Wysokość dodatku:	420,00zł	420,00zł
Becikowe: Łącznie wypłacono w 2006r.: 91.000,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	61.000zł	30.000zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	61	30
Wysokość dodatku:	1.000,00zł	1.000,00zł
Składka ZUS 8,5% od podstawy Łącznie wypłacono w 2006r.: 9.171,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	5.478,00zł	3.693,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	21	19

Składka FUZ 32,52% od podstawy		
Łącznie wypłacono w 2006r.: 43.783,00zł		
Kwota wypłaconych dodatków:	26.301,00zł	17.482,00zł
Liczba wypłaconych świadczeń:	29	25
Zaliczka alimentacyjna 2006r. (kryterium dochodowe 583,00zł/os w rodzinie		
Kwota wypłaconych dodatków:	404.275,00zł	
Liczba wypłaconych świadczeń:	88 rodzin (na 165 dzieci)	

1. Zaliczka przysługuje do wysokości świadczenia alimentacyjnego, nie więcej jednak niż:

- 1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 170,00 zł dla osoby uprawnionej albo 250,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki - 120,00 zł dla osoby uprawnionej albo 170,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. W przypadku gdy dochód rodziny nie przekracza 50 % kwoty, o której mowa w art. 7 ust. 2 (tj.: 291,50zł), kwotę zaliczki, o której mowa w ust. 1, zwiększa się do:

- 1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 300,00 zł dla osoby uprawnionej albo 380,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki - 250,00 zł dla osoby uprawnionej albo 300,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych łącznie: **5.151,00zł**

Z tego przekazane na:

Dochody budżetu państwa: **2.575,00zł**

Dochody własne gminy: **2.576,00zł**

2.4. BEZROBCIE

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, niepełnosprawności. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji – dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielenie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone,

podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

2.4.1. WSKAŹNIK BEZROBOCIA W GMINIE POLANÓW W LATACH 2004 – 2006

Rok	Wskaźnik bezrobocia % w gminie Polanów
2004	29,22
2005	26,68
2006	23,23

Wskaźnik bezrobocia to procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności, będącej w wieku produkcyjnym. Gmina Polanów charakteryzuje się malejącym wskaźnikiem bezrobocia, iż w roku 2004 wynosił on 29,22 %, a w 2006 wynosił 23,23 % .

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie - Referatu obsługi zamiejscowej w Polanowie na dzień 30 czerwca 2007 roku w gminie pozostawało zarejestrowanych 1054 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (636), które stanowiły 60 % ogółu bezrobotnych w gminie. Dla porównania, z końcem roku 2006 bez zatrudnienia pozostawały 1253 osoby (w tym 703 kobiety). Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

**2.4.2. BEZROBOTNI GMINY POLANÓW WEDŁUG WIEKU – STAN NA 31.12.2006 r.
i 30.06.2007 r.**

Wiek	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia	
	Stan na 31.12.2006 r.	Stan na 30.06.2007 r.
18-24	260	228
25-34	323	277
35-44	274	210
45-54	331	273
55-59	59	63
60-64 lata	6	3

Wg stanu na dzień 31.12.2006 r. najliczniejszą grupę pozostających bez pracy stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat. W rejestrach figuruje ich 323 ogółem. Kolejną liczną grupą są osoby w wieku od 45 do 54 lat – ogółem 331 osób. W grupie wiekowej od 35 do 44 zarejestrowanych bezrobotnych jest 274 osoby. W przedziale wiekowym od 18 do 24 zewidencjonowano 260 bezrobotnych, natomiast w grupie od 55 do 59 – 59 osób. Najmniej liczną grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 60 do 64 lat – 6 osób. Nie zarejestrowano bezrobotnych wśród osób młodych z przedziału 15 – 17 lat.

Wg stanu na dzień 30.06.2007 r. najliczniejszą grupę pozostających bez pracy stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat. W rejestrach figuruje ich 277 ogółem. Kolejną liczną grupą są osoby w wieku od 45 do 54 lat – ogółem 273 osoby. W grupie wiekowej od 18 do 24 zarejestrowanych bezrobotnych jest 228 osób. W przedziale wiekowym od 35 do 44 zewidencjonowano 210 bezrobotnych, natomiast w grupie od 55 do 59 – 63 osoby. Najmniej liczną grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 60 do 64 lat – 3 osoby.. Nie zarejestrowano bezrobotnych wśród osób młodych z przedziału 15 – 17 lat.

Dane te świadczą o trudnościach w znalezieniu pracy tak przez osoby młode, jak i w wieku od 45 do 54 lat i zarazem oddają pozytywny obraz osób starszych, które, jak można mniemać, albo są w dalszym ciągu czynne zawodowo, albo zostały już objęte świadczeniami przedemerytalnymi.

**2.4.3. BEZROBOTNI W GMINIE POLANÓW WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA
BEZ PRACY – STAN NA 31.12.2006 r. i 30.06.2007r.**

Czas pozostawania bez pracy w m-cach	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia	
	Stan na 31.12.2006 r.	Stan na 30.06.2007 r.
do 1 mies.	124	78
1 – 3 mies.	231	100
3 – 6 mies.	183	162
6 – 12 mies.	205	240
12 – 24 mies.	159	157
pow. 24 mies.	351	317

Z analizy danych wg stanu na dzień 31.12.2006 r. wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby bezskutecznie poszukujące zatrudnienia od ponad 2 lat – ogółem 351 osób. Bezrobotni pozostający bez pracy krócej niż jeden miesiąc to 124 osoby spośród wszystkich zarejestrowanych. Grupę pozostających bez zatrudnienia do 3 miesięcy stanowią 231 osoby. Do 6 miesięcy nie posiadają żadnego zatrudnienia ogółem 183 osoby. Bezrobotni poszukujący pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy stanowią ogółem 205 osób, a bezrobotni pozostający bez zatrudnienia przez okres 12 – 24 miesięcy to ogółem 159 osób.

Z analizy danych wg stanu na dzień 30.06.2007 r. wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby bezskutecznie poszukujące zatrudnienia od ponad 2 lat – ogółem 317 osób. Bezrobotni pozostający bez pracy krócej niż jeden miesiąc to 78 osób spośród wszystkich zarejestrowanych. Grupę pozostających bez zatrudnienia do 3 miesięcy stanowi 100 osób. Do 6 miesięcy nie posiadają żadnego zatrudnienia ogółem 162 osoby. Bezrobotni poszukujący pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy stanowią ogółem 240 osób, a bezrobotni pozostający bez zatrudnienia przez okres 12 – 24 miesięcy to ogółem 157 osób.

2.4.4. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY W GMINIE POLANÓW
– STAN NA 31.12.2006 r. i 30.06.2007 r.

Staż pracy ogółem	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia	
	Stan na 31.12.2006 r.	Stan na 30.06.2007 r.
do 1 roku	168	143
1 – 5	291	240
5 – 10	191	153
10 – 20	210	185
20 – 30	130	96
30 lat i więcej	17	13
bez stażu	246	224

Wg stanu na dzień 31.12.2006 r. najliczniej reprezentowaną grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Ogółem to 291 osób. Kolejną grupę stanowią osoby nieposiadające żadnego stażu pracy, czyli absolwenci bądź osoby nigdy niepracujące – 246 osób. Najmniej bezrobotnych zanotowano w grupie osób legitymujących się stażem 30-letnim i dłuższym – 17 osób. Dane te wskazują jednak najprawdopodobniej na to, iż osoby te w większości nabyły już uprawnienia emerytalne bądź też prawo do świadczeń przedemerytalnych. W grupie bezrobotnych ze stażem od 10 do 20 lat znalazło się 210 osób, ze stażem od 5 do 10 lat – 191 osoby, ze stażem do 1 roku – 168 osób, a ze stażem od 20 do 30 lat – 130 osoby.

Wg stanu na dzień 30.06.2007 r. najliczniej reprezentowaną grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Ogółem to 240 osób. Kolejną grupę stanowią osoby nieposiadające żadnego stażu pracy, czyli absolwenci bądź osoby nigdy niepracujące – 224 osób. Najmniej bezrobotnych zanotowano w grupie osób legitymujących się stażem 30-letnim i dłuższym – 13 osób. Dane te wskazują jednak najprawdopodobniej na to, iż osoby te w większości nabyły już uprawnienia emerytalne bądź też prawo do świadczeń przedemerytalnych. W grupie bezrobotnych ze stażem od 10 do 20 lat znalazło się 185 osób, ze stażem od 5 do 10 lat – 153 osoby, ze stażem do 1 roku – 143 osoby, a ze stażem od 20 do 30 lat – 96 osób.

Analizując powyższe zestawienie można stwierdzić, że im dłuższy jest staż pracy, tym mniej osób pozostających bez pracy, natomiast utrudnione jest rozpoczęcie kariery zawodowej przez osoby młode, ze stażem do 5 lat, jak i tych bez stażu, które kończą naukę, szukają pierwszej pracy i dotychczas nie miały okazji zdobyć doświadczenia zawodowego.

2.4.5. BEZROBOTNI W GMINIE POLANÓW WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA – STAN NA 31.12.2006 r. i 30.06.2007 r.

Wykształcenie	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia	
	Stan na 31.12.2006 r.	Stan na 30.06.2007 r.
wyższe	12	14
polic. i śr. zawodowe	155	143
śr. ogólnokszt.	93	82
zasadnicze zawodowe	373	303
gimnazj. i poniżej	620	512

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osoby na rynku pracy.

Wg stanu na dzień 31.12.2006 r. najwyższe bezrobocie osiąga osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W tym przedziale aż 620 osób posiada status bezrobotnego. Kolejną liczną grupą bezrobotnych w liczbie 373 są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Znaczną grupę stanowią również osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - 155 osób.

Wg stanu na dzień 30.06.2007 r. najwyższe bezrobocie osiąga osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W tym przedziale aż 512 osób posiada status bezrobotnego. Kolejną liczną grupą bezrobotnych w liczbie 303 są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Znaczną grupę stanowią również osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - 143 osoby.

Tak więc problem braku zatrudnienia w najmniejszym stopniu dotyczy osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. Dlatego istotne jest, by zwracać szczególną uwagę na kształcenie dzieci i młodzieży oraz doksztalcanie dorosłych.

2.4.6. STOPA BEZROBOCIA W PODREGIONIE KOSZALIŃSKIM, POWIECIE KOSZALIŃSKIM I WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM W LATACH 2004 – 2006

Rok	Podregion koszaliński		Powiat koszaliński		Województwo zachodniopomorskie	
	w tys. osób	w %	w tys. osób	w %	w tys. osób	w %
2004	75,7	32,00	9,0	38,7	182,0	27,5
2005	68,6	29,5	8,2	36,4	168,8	25,6
2006	57,7	25,5	6,8	31,4	138,9	21,5

Stopa bezrobocia to procentowy udział zarejestrowanych bezrobotnych do ludności aktywnej zawodowo.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie w 2004 roku w podregionie koszalińskim stopa bezrobocia wynosiła 32,0 %, a w roku 2006 – 25,5 %. W powiecie koszalińskim w 2004 roku wynosiła 38,7 %, a w 2006 – 31,4, natomiast w województwie zachodniopomorskim w roku 2004 – 27,5 %, a w roku 2006 - 21,5 %. Analizując powyższe zestawienie można stwierdzić, że stopa bezrobocia z roku na rok zmniejsza się.

2.5. DZIECKO

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- pogotowia opiekuńcze,
- domy dziecka,

- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ogniska wychowawcze – placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- wioski dziecięce,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do szkół z terenu gminy Polanów ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz przekazują informacje o realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych prowadzonych wśród dzieci i młodzieży. W sumie do badania przedłożono 6 ankiet, z czego 4 dotyczyło szkół podstawowych, 1 – gimnazjum, 1 – zespołu szkół ponadgimnazjalnych. W materiale badawczym respondenci oceniali głównie pozycję dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.

2.5.1. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE SZKÓŁ

Lp.	Cechy patologii społecznej	Stopień nasilenia poszczególnych cech	
		występuje	nie występuje
1.	Konflikty z rodzicami (opiekunami)	22	-
2.	Konflikty z rodzeństwem	55	-
3.	Konflikty z nauczycielami	7	-
4.	Konflikty z kolegami szkolnymi	81	-
5.	Kłamstwa	75	-
6.	Wagary	4	-
7.	Alkoholizowanie się	5	-
8.	Narkotyzowanie się	-	x
9.	Palenie papierosów	32	-
10.	Ucieczki z domu	-	x
11.	Kradzieże	12	-
12.	Agresja i przemoc, w tym:		
	- poniżanie	13	-
	- zastraszanie	15	-

	- znęcanie się	-	x
	- bicie	52	-
	- wymuszanie pieniędzy	6	-
	- zmuszanie do palenia papierosów	-	x
13.	Autoagresja	-	x
14.	Przestępczość ujawniona	11	-
15.	Niszczenie mienia szkolnego	7	-
16.	Drugoroczność	11	-
17.	Udział w grupach negatywnych	3	-
18.	Opieka kuratora sądowego	16	-
19.	Przemoc w rodzinie	7	-
20.	Zaniedbanie przez dom	56	-
21.	Wykorzystywanie seksualne	2	-

Badanie własne MGOPS Polanów.

2.5.2. PROBLEMY UCZNIÓW W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Lp.	Najczęściej występujące problemy uczniów w środowisku szkolnym	Liczba przypadków
1.	Konflikty z rodzicami i rodzeństwem	77
2.	Konflikty z kolegami szkolnymi	81
3.	Kłamstwa	75
4.	Wagary	4
5.	Palenie papierosów	32
6.	Agresja i przemoc (ogółem)	86
7.	Drugoroczność	11
8.	Opieka kuratora sądowego	16
9.	Zaniedbanie przez dom	56

Badanie własne MGOPS Polanów.

Wskazując najistotniejsze kwestie, pedagodzy korzystali z zamkniętego zestawu kategorii, mając do wyboru 21 zmiennych. Stwierdzając obecność lub brak poszczególnych cech, podawano jednocześnie liczbę występujących przypadków. Określając problemy uczniów i szkoły w pytaniach otwartych, wskazywano głównie na zjawisko ubożenia rodzin uczniów i związany z nim problem bezrobocia (migracja zarobkowa rodziców), patologie występujące w domu (odnoszące się do niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, uzależnień rodziców i przemocy w rodzinie), agresję i przemoc (prowadzące do konfliktów pomiędzy uczniami i z nauczycielami), przypadki niszczenia mienia szkolnego, opuszczania zajęć i sięgania przez uczniów po środki uzależniające. Szczególną troską otacza się uczniów z problemami dydaktyczno-wychowawczymi, opuszczających lekcje, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych (m.in. niewydolnych wychowawczo, w których istnieje problem alkoholowy), z zaburzeniami emocjonalnymi, popadających w konflikt z rówieśnikami i rodzicami oraz mających problemy

materialne. Z analizy wynika, że szkoły są bezpieczne dla dzieci i młodzieży, choć zdarzają się w nich miejsca (toalety, szatnie, korytarze oraz boiska szkolne), które wymagają wzmożonego nadzoru ze strony nauczycieli. W placówkach powszechnie realizowane są programy profilaktyczne, skutecznie łagodzące zjawiska patologiczne i zapobiegające ich występowaniu. Zdecydowana większość szkół (5) prowadzi dożywianie uczniów. Należy jednak zaznaczyć, iż zapotrzebowanie w tym zakresie wykracza poza obecne możliwości placówek.

Nauczyciele kształtują wśród młodzieży postawy charytatywne i propagują ideę wolontariatu poprzez uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych, m.in. w akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy czy organizowanej przez szkoły akcji „Góra grosza” oraz w zbiórkach odzieży, zabawek, przyborów szkolnych, podręczników i żywności dla dzieci z ubogich rodzin i domów dziecka. Ponadto szkoły biorą udział w akcjach dotyczących pomocy zwierzętom (zbiórki pieniędzy i karmy dla zwierząt ze schroniska w Koszalinie).

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, wskazano na konieczność zapewnienia atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu (budowa świetlic wiejskich, rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, sportowych i kół zainteresowań), potrzebę przeciwdziałania zagrożeniom wynikającym z dysfunkcyjności rodzin, zintensyfikowania działań profilaktyczno-terapeutycznych (w obszarze uzależnień) i patrolowo-interwencyjnych (kontrola miejsc pobytu młodzieży) oraz zagwarantowanie opieki psychologicznej w każdej szkole. Wśród różnych form pomocy szkoły proponują uczniom m.in. zajęcia wyrównawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjno-kompensacyjne, pozalekcyjne, zajęcia w ramach świetlic, koła zainteresowań, pomoc pedagoga szkolnego i logopedy, wsparcie finansowe (środki MGOPS Polanów) oraz organizowanie konsultacji w placówkach specjalistycznych (m.in. w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Koszalinie – badania odbywają się w Klubie Integracji Społecznej w Polanowie).

2.5.3. KWESTIA PRZEMOCY WOBEC DZIECI

Zarówno badania przeprowadzone wśród pedagogów szkolnych, którzy oceniali pozycję dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym, a także wyniki ankiety przeprowadzonej wśród osób, które mają wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, wykazały, że problem krzywdzenia dzieci jest jedną z istotniejszych kwestii wymagającą szczególnej troski. Większość pedagogów, zwróciła uwagę na problem przemocy, która dotyczy ich wychowanków ze strony rodziców. Szczególnie pedagogzy akcentowali występowanie jednej z form krzywdzenia dzieci, jaką jest zaniedbywanie przez rodziców. Wynika to głównie z rosnącego ubóstwa rodzin, a także

z nieradzenia sobie przez wielu rodziców z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do własnych dzieci, co podkreślały z kolei osoby z innych instytucji i organizacji działających w sferze społecznej.

W zdecydowanie mniejszej skali rozpoznawane są natomiast przypadki przemocy seksualnej wobec dzieci. Tylko 1 pedagog wskazał na ujawnione zdarzenia dotyczące uczniów. Przy czym należy zaznaczyć, że są to przypadki a nie liczba dzieci. Z drugiej strony jednak ujawniona przemoc seksualna wobec dzieci dotyczyła zdarzeń drastycznych, bo takie zwykle są przedmiotem zainteresowania organów ścigania. Natomiast definicja wykorzystywania seksualnego obejmuje znacznie szerszy katalog czynów.

Poza zaniedbywaniem oraz przemocą seksualną dzieci padają ofiarami także przemocy fizycznej i psychicznej. Zwykle ta pierwsza forma jest częściej wykrywana ze względu na widoczne objawy. Niemniej jednak przemoc psychiczna, zazwyczaj mająca formę poniżania, straszenia, wyzywania, dotyka znacznej liczby dzieci. Badania wykazują, że dziewięć na dziesięć dzieci doznaje przemocy od własnych rodziców (za dr A. Widerą-Wysoczańską). Dużą skalę tego zjawiska potwierdziła m.in. ogólnopolska kampania „Dzieciństwo bez przemocy” prowadzona w 2001 r.

Dzieci, które doznają przemocy ze strony swoich najbliższych, odnoszą ogromne szkody objawiające się zaburzeniami w funkcjonowaniu psychospołecznym. Potrzebują, obok pomocy medycznej i socjalnej, przede wszystkim pomocy psychologicznej.

2.6. UZALEŻNIENIA

Nadużywanie alkoholu i zażywanie narkotyków stanowi obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych, które muszą zajmować się społeczności lokalne. Sytuacja społeczno-gospodarcza (bezrobocie, ubóstwo) powoduje nasilenie się problemów związanych z obecnością alkoholu i narkotyków w polskich rodzinach. Są to nie tylko problemy zdrowotne, ale także problemy dotyczące utrzymywania prawidłowych relacji w rodzinie i środowisku (tj. problem przemocy w rodzinie, zaniedbywania obowiązków rodzicielskich, zakłócenia porządku publicznego), problemy z odnalezieniem się na konkurencyjnym rynku pracy. Alkohol i narkotyki powodują negatywne skutki nie tylko dla osób, które po nie sięgają, ale przede wszystkim wyrządzają szkodę całej rodzinie.

Diagnozę problemów związanych z nadużywaniem alkoholu w gminie Polanów można oprzeć o wskaźniki opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) oraz o dane instytucji i organizacji zajmujących się w gminie Polanów

rozwiązywaniem tych problemów, które od wielu lat angażują się w działania podejmowane w ramach Miejsko-Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, starając się tym samym hamować tendencję wzrostową problemów alkoholowych i minimalizować ich skutki, zwłaszcza te, które prowadzą do destrukcji rodziny. Znacznie trudniej ocenić natomiast zjawisko zażywania narkotyków ze względu na jego specyfikę, a także stosunkowo ubogie zaplecze instytucjonalne w zakresie rozwiązywania tego problemu w gminie Polanów.

Zgodnie z danymi PARPA:

około 2 % populacji stanowią osoby uzależnione od alkoholu, co w gminie Polanów (liczącym około 9400 mieszkańców) stanowi około 188 osób,

5-7 % populacji to osoby pijące szkodliwie, co w gminie Polanów stanowi 470 – 658 osób.

Ilość osób dotkniętych współuzależnieniem – około 752.

Wszystkie te osoby potrzebują przede wszystkim pomocy terapeutycznej, wsparcia psychologicznego i prawnego, pomocy socjalnej i medycznej.

Dotychczasowe działania (informacyjno-edukacyjne, interwencyjne) prowadzone w gminie w ramach ww. Programu powodują, że coraz więcej osób z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, zaczyna korzystać z oferty pomocowej instytucji i organizacji zajmujących się rozwiązywaniem tych problemów.

Rok	Liczba zarejestrowanych klientów	Liczba udzielonych porad
2005	41	441
2006	56	432
2007	63	484

Dane Klubu Integracji Społecznej
i Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	Liczba osób, w stosunku do których wszczęto postępowanie o leczenie odwykowe	Liczba osób, w stosunku do których złożono wnioski do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego
2005	3	3
2006	6	6
2007	18	18

Dane Klubu Integracji Społecznej
i Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jednakże znaczna grupa osób pozostaje jeszcze poza systemem pomocy. Wpływ na to mają z jednej strony ograniczone możliwości instytucji świadczących pomoc, z drugiej zaś – powszechne, fałszywe przekonanie, że alkoholik to osoba z marginesu społecznego i że problem ten dotyczy tylko rodzin patologicznych.

Corocznie na działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych przeznaczają się, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki pozyskane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (w 2005 r. – 110.000 zł, w 2006 r. – 110.000 zł, w 2007 r. – 110.000 zł). Środki te wykorzystywane są na rozwijanie oferty pomocowej skierowanej do osób uwikłanych w problem alkoholowy i problem przemocy, prowadzenie ognisk dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, szkolenia i konferencje. Dotychczasowe działania pokazują na konieczność intensyfikowania działań w kierunku przekazywania informacji i edukowania lokalnej społeczności – w tym celu należy zwiększyć oddziaływanie lekarzy pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów, zwiększyć promocję zdrowego stylu życia, niezbędne jest też stałe wzmacnianie interdyscyplinarnej pracy instytucji i służb oraz obejmowanie pomocą całej rodziny.

Obecnie brak jest badań problemu używania narkotyków przez mieszkańców gminy. Biorąc jednak pod uwagę tendencję ogólnokrajową, należy liczyć się ze zwiększaniem liczby osób, które sięgają po narkotyki. Najczęściej w sprawie narkotyków zgłaszają się rodzice, którzy mają podejrzenie zażywania przez ich dzieci substancji zmieniających świadomość. Rodzice kierowani są na konsultacje do Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii lub Monaru. W roku 2005 zgłosiły się do Klubu Integracji Społecznej w Polanowie dwie osoby zażywające narkotyki, w roku 2006 jedna osoba, w roku 2007 zgłosiły się trzy osoby (były to osoby pełnoletnie).

2.7. PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc domowa stanowi obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Jest zjawiskiem, które dotyka każdą grupę społeczną. Niemniej jednak czynnikiem sprzyjającym przemocy jest ubóstwo i alkoholizm występujący w wielu polskich rodzinach. Głównie w tych rodzinach dochodzi do tzw. przemocy gorącej, mającej gwałtowny przebieg, objawiającej się wybuchami agresji, brutalnością. W tych przypadkach najczęściej interweniuje Policja i te rodziny trafiają do statystyk. Natomiast w środowiskach o wysokim statusie społecznym najczęściej można spotkać tzw. przemoc chłodną, bardziej wyrafinowaną, nie pozostawiającą widocznych śladów. W tych przypadkach Policja interweniuje znacznie rzadziej. Rodziny te są

mniej dostępne dla ludzi z zewnątrz. Nie korzystają z pomocy społecznej, leczą się prywatnie, przez sąsiadów postrzegane są często jako wzorowe.

Przemoc w rodzinie najczęściej ma postać przemocy fizycznej i psychicznej, a w dalszej kolejności materialnej i seksualnej.

Jak podaje na swoich stronach internetowych Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety (58 %) oraz dzieci do lat 13 (24 %). Natomiast sprawcami przemocy są najczęściej mężczyźni (96 %) będący pod wpływem alkoholu. Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że 2/3 dorosłych osób i 2/3 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym staje się ofiarami przemocy, co w skali kraju daje 2 mln osób.

Gmina Polanów, jeżeli chodzi o skalę problemu przemocy, nie odbiega od innych miast. Dane instytucji i organizacji, takich jak Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Klub Integracji Społecznej w Polanowie, Posterunek Policji, Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa, potwierdzają rozmiar problemu w mieście, co więcej z roku na rok wzrasta liczba ujawnianych przypadków przemocy przez ww. instytucje. Wzrost liczby ujawnianych przypadków przemocy odnotowywany przez te instytucje nie musi oznaczać eskalacji zjawiska, lecz może być wynikiem podejmowanych przez ostatnie kilka lat działań mających na celu obalenie mitu, że przemoc w rodzinie powinna pozostać w „czterech ścianach”. Tworzone sukcesywnie przez te kilka lat zaplecze instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie oraz szkolenia wielu osób pomagających rodzinie pozwoliło stworzyć system pomocy rodzinom doświadczającym przemocy oraz zainicjować pracę interdyscyplinarną instytucji i służb pomagających tym rodzinom. Obecnie działa wiele instytucji i organizacji pomagających rodzinom z problemem przemocy. Prowadzą one działania skierowane do osób doznających przemocy. Obecnie osoby doznające przemocy w rodzinie mogą skorzystać (obok pomocy świadczonej przez instytucje ustawowo do tego powołane, jak Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Integracji Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie, prokuratura, sąd, placówki służby zdrowia) z pomocy terapeutycznej, wsparcia psychologicznego oraz pomocy prawnej w Klubie Integracji Społecznej w Polanowie. Przez ostatnich kilka lat podejmowane były także działania o charakterze edukacyjnym, mające na celu podniesienie świadomości społecznej, że problem przemocy nie musi pozostawać rodzinnym tabu, że można szukać pomocy na zewnątrz, że są placówki, które chcą pomagać w rozwiązywaniu tego problemu. Konsekwencją tych działań było zwiększanie się liczby osób korzystających z pomocy świadczonej przez polanowskie instytucje.

Rok	Liczba udzielonych porad osobom doświadczającym przemocy	Liczba porad udzielonych osobom wykorzystywanym seksualnie
2005	11	2
2006	41	2
2007	47	1

Dane Klubu Integracji Społecznej
i Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2.8. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ PRZESTĘPCZOŚĆ NIELETNICH

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwe piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność Gminy Polanów.

Z przeprowadzonej przez Posterunek Policji w Polanowie analizy stanu zagrożenia przestępczością za rok 2004, 2005, 2006, I półrocze 2007 roku wynika, że na terenie gminy Polanów odnotowano kolejno 148, 153, 161 i 81 zgłoszeń o przestępstwie w kategoriach: nietrzeźwi kierujący, kradzież, kradzież z włamaniem, bójka i pobicia, uszkodzenia ciała, znęcanie, groźby karalne, uszkodzenie mienia, alimenty, naruszenie nietykalności, rozpijanie małoletniego, przywłaszczenie mienia, poświadczenie nieprawdy, podrobienie dokumentu, usiłowanie gwałtu, podpalenie, opór przy wykonywaniu czynności służbowych, kłusownictwo, przestępstwa narkotykowe, ustawa o przeciwdziałaniu alkoholizmowi, obcowanie płciowe z małoletnią, przekroczenie uprawnień, wypadek przy pracy, nielegalny handel alkoholem, zmuszenie do określonego zachowania, nielegalne posiadanie broni, zabicie psa.

2.8.1. LICZBA ODNOTOWANYCH PRZESTĘPSTW NA TERENIE GMINY POLANÓW W LATACH 2004 - 2006 I I PÓŁROCZU 2007 ROKU.

Kategoria popełnionego przestępstwa	Liczba odnotowanych przestępstw			
	2004 r.	2005 r.	2006 r.	I/2007 r.
Ogółem	148	153	161	81
nietrzeźwi kierujący	16	44	53	25
kradzież	34	36	30	14
kradzież z włamaniem	18	16	20	9

bójki i pobicia	16	14	8	3
uszkodzenie ciała	5	-	4	1
znęcanie	9	7	6	2
groźby karalne	14	9	8	4
uszkodzenia mienia	9	8	7	5
alimenty	10	7	3	-
naruszenie nietykalności	3	-	-	-
rozpijanie małoletniego	1	-	1	-
przywłaszczenie mienia	1	1	2	1
poświadczenie nieprawdy	1	-	-	-
podrobienie dokumentu	1	-	-	-
usiłowanie gwałtu	1	-	-	-
podpalenie	1	2	-	-
opór przy czynnościach służbowych	1	-	-	1
kłusownictwo	3	2	2	1
przestępstwa narkotykowe	2	2	1	3
ustawa o przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1	-	-	-
obcowanie płciowe z małoletnią	1	-	-	-
znieważenie funkcjonariusza	-	1	-	1
nielegalny ubój bydła	-	1	-	-
niestosowanie się do wyroków sądu	-	1	3	3
krótkotrwały zabór mienia	-	1	3	-
oszustwo	-	1	1	1
ucieczka z zakładu karnego	-	-	1	-
przekroczenie uprawnień	-	-	1	-
wypadek przy pracy	-	-	1	-
nielegalny handel alkoholem	-	-	2	-
zmuszenie do określonego zachowania	-	-	-	2
nielegalne posiadanie broni	-	-	-	1
zabicie psa	-	-	-	1

Dane Posterunku Policji w Polanowie.

Analizując powyższe zestawienie należy stwierdzić, iż najczęściej popełnianymi przestępstwami w roku 2004 były kradzieże cudzej rzeczy – 34 przypadków oraz kradzieże z włamaniem – 18 przypadków. Na kolejnych miejscach znalazły się: bójki i pobicia - 16 przypadków, oraz kierowanie w stanie nietrzeźwym - 16 przypadków. W roku 2005 wzrosła liczba osób kierujących nietrzeźwych - 44 przypadki oraz liczba kradzieży cudzej rzeczy - 36 przypadków. W roku 2006 zanotowano kolejny niepokojący wzrost liczby osób prowadzących pojazd w stanie nietrzeźwym – 53 przypadki.

Na terenie gminy Polanów funkcjonuje Straż Miejska – jednostka organizacyjna Urzędu Miejskiego o statusie jednostki budżetowej, działająca w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia

1997 r. o strażach gminnych, wykonująca zadania w zakresie ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, wynikające z ustawy i aktów prawa miejscowego.

2.8.2. MIEJSCA NAJBARDZIEJ ZAGROŻONE PRZESTĘPCZOŚCIĄ NA TERENIE GMINY POLANÓW W I PÓŁROCZU 2007 ROKU.

Analizując występujące przestępstwa zaistniałe na terenie miasta i gminy Polanów należy stwierdzić, iż najwięcej przestępstw w I półroczu 2007 r. zaistniało w III rejonie służbowym - 34 przestępstwa, obejmującym miasto Polanów. Drugim miejscem występowania przestępczości jest I rejon służbowy – 24 przestępstwa oraz II rejon służbowy – 20 przestępstw. Rejony te obejmują miejscowości położone na terenie gminy Polanów. Najczęściej przestępstwa są popełniane w porze wieczorowo nocnej. Na terenie Polanowa najbardziej zagrożonymi miejscami jest Gimnazjum, teren parku oraz rejon kawiarni Albakora i restauracji Turystyczna.

2.8.3. PRZESTĘPCZOŚĆ NIELETNICH

W roku 2004 na terenie działania Posterunku Policji w Polanowie zarejestrowano 4 czyny karalne popełnione przez nieletnich. Były to: naruszenie nietykalności, bójka i pobicie, groźba karalna. W roku 2005 zarejestrowano 18 czynów karalnych popełnionych przez nieletnich w poszczególnych kategoriach: kradzież, kradzież z włamaniem, bójki i pobicia, uszkodzenie ciała, groźby karalne, naruszenie nietykalności. W roku 2006 zarejestrowano wzrost czynów karalnych popełnionych przez nieletnich – 21 przypadków w różnych kategoriach. W I półroczu 2007 roku zanotowano 17 czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Przestępstwa popełniane przez osoby nieletnie	2004 r.	2005 r.	2006 r.	I/2007 r.
Ogółem	4	18	21	17
naruszenie nietykalności	1	1	2	-
bójka i pobicie	1	1	3	2
groźba karalna	1	3	3	
kradzież z włamaniem	-	6		1
uszkodzenie ciała	-	3	2	
kradzież	-	4	3	1
rozbój	-	-	5	4
wymuszenie rozbójnicze	-	-	-	9

Dane Posterunku Policji w Polanowie.

Analizując powyższe zestawienie należy stwierdzić, iż najczęściej popełnianymi przestępstwami przez nieletnich w roku 2005 były kradzieże z włamaniem (6 czynów), w roku 2006 rozbój – 5 czynów, a w roku 2007 wymuszenie rozbójnicze – 9 czynów.

2.9 ZDROWIE

Problemy zdrowotne społeczeństwa Miasta i Gminy Polanów - perspektywy ich rozwiązywania”

Spółeczeństwo Miasta i Gminy Polanów jest dość typowym dla Pomorza Środkowego pod względem struktury demograficznej, dynamiki procesów chorobotwórczych i zagrożeń zdrowotnych. Nie odbiegają one, w znaczący lub tendencyjny sposób, od problemów zdrowotnych ludności Polski.

Jeśli chodzi o główne problemy zdrowotne ludności Polski to są one powszechnie znane i podobne do większości rozwiniętych krajów Europy i różnią się tylko wielkością tych zjawisk i kierunkiem obserwowanych w ostatnich latach zmian, których przebieg a także dystans do średnich dla UE powinien wskazywać najistotniejsze kierunki działań w obszarze polityki zdrowotnej. Najważniejsze problemy zdrowotne w naszym kraju nie różnią się od obserwowanych w innych rozwiniętych krajach Europy dlatego choroby układu krążenia i nowotwory występują najczęściej jako przyczyna zachorowań i zgonów , a rzadziej choroby zakaźne. Narasta wyraźnie ilość zdarzeń komunikacyjnych będących przyczyną śmierci bądź kalectwa . Jest ich statystycznie więcej , niż w innych krajach UE ,o znacznie lepszej infrastrukturze komunikacyjnej oraz znacznie wydolniejszym i lepiej zorganizowanym Ratownictwie..

W obszarze uwarunkowań zdrowia znaczną rolę spełnia środowisko i jego zanieczyszczenia, czynniki społeczno-ekonomiczne takie jak ubóstwo bądź skrajna bieda połączona z nałogami, niewłaściwe żywienie oraz niska aktywność fizyczna. Patrząc na uwarunkowania zdrowotne i możliwości ich rozwiązywania, na pierwszym miejscu organizatorzy ochrony zdrowia umieszczają ,w rankingu problemów zdrowia publicznego, nieuporządkowanie i chaotyczność prawodawstwa jako przyczynę złego funkcjonowania opieki zdrowotnej. Inne problemy z tego obszaru to kolejki do szpitali i specjalistów a także zadłużenie służby zdrowia.

Z analizy trendów rozwoju populacji w zakresie demograficznym, zdrowotnym, zapadalności i umieralności, oraz zagrożeń środowiskowych, obserwujemy wyraźnie nasilanie się następujących zjawisk medycznych i medyczno-społecznych:

1. Wydłużanie średniej długości życia i starzenie się populacji - powodujące problemy gerontologiczne i geriatryczne, a w konsekwencji konieczność rozwoju medycyny wieku starszego i rozszerzania opieki społecznej oraz „promocji starości” jako nieuniknionego zjawiska biologicznego. W Polsce do 80 lat dożywa nieco ponad 2% populacji, do 100 lat dożywa prawie 1 osoba na tysiąc urodzonych w danym roku. W przeliczeniu na 38 milionów, bo tyle mieszkańców liczy obecnie Polska, około miliona osób wymaga już dziś wzmożonej opieki geriatrycznej i gerontologicznej, medyczno-społecznej. Należy pamiętać, że stan zdrowia osób powyżej 60 roku życia, szczególnie na wsi, nie jest dobry. Populacja ta wymaga, w porównaniu z miastami, większej pomocy lekarsko-pielęgniarskiej. W naszym kraju służby medyczne stwierdzają niską rozwiązywalność problemów gerontologicznych. Problemy te nie są właściwie dostrzegane przez polityków i inne osób decydujących o strategii rozwoju ochrony zdrowia, w aspekcie koniecznych na ten cel środków finansowych.

2. Obecnie widoczne są wyraźne tendencje do wzrostu liczby osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (choroby zawodowe i wypadki przy pracy, brak stabilnych warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych) i inwalidów biologicznych (wzrost wad genetycznych) - są i nasilają się zagadnienia leczenia, opieki i utrzymania tej grupy populacji. Spisy powszechnie w 1978 i 1988 r., jak i dane statystyczne, np. z ZUS, wskazują, że ogólna liczba niepełnosprawnych osób w populacji powoli rośnie - 1978 r., ok. 12%, w 1988 r. ok. 14%, a w 1990 r., w populacji wiejskiej aż 22%. Z badań publikowanych przez Instytut Medycyny Wsi, wynika, że szczególnie zaniedbany jest ten problem w populacjach wiejskich. W państwach o wysokim stopniu rozwoju zagadnienia pomocy w tym zakresie, w porównaniu z nami, są daleko bardziej zaawansowane. Rozwinięta i dostępna jest między innymi bezpłatna pomoc techniczno-ortopedyczna, rehabilitacyjna i przystosowania do pracy zawodowej w krótszym niż w Polsce czasie.

3. Obecnie obserwujemy w Polsce spadek rodności kobiet i przyrostu naturalnego, największy w powojennej historii naszego kraju. Skutkiem takiej sytuacji w przyszłości będą problemy z odtwarzaniem populacji w jej aktualnej liczebności, pośrednio narastać będą problemy ekonomiczne i organizacyjne. Wprawdzie w świecie przyrost naturalny jest duży i stwarza liczne problemy ekonomiczne, ale nie dotyczy on Europy a szczególnie Polski. Ze statystycznego

punktu widzenia sytuacja w Polsce jest następująca: przeciętnie rocznie aktualnie umiera 10,5 osoby na tysiąc, rodzi się około 13,2 dzieci na tysiąc mieszkańców, stąd przyrost naturalny wynosi nieco ponad 2 osoby, co zupełnie nie zapewnia długotrwałej, ilościowej odtwarzalności populacji.

4. Szybko zwiększa się ilość osób z objawami tzw. patologii społecznych, mających swe skutki także w zakresie zdrowia. Są nimi: narkomania, utrzymujący się alkoholizm i jego następstwa, powszechny nikotynizm, prymitywna prostytucja oraz zwiększająca się liczba samobójstw. Stąd więc nadal będą narastać problemy z koniecznością ukierunkowania środków i możliwości ochrony zdrowia na zwalczanie następstw chorób cywilizacyjnych, nałogów i ich skutków.

5. Problemy zdrowotne z powodu takich chorób jak: choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, urazy, wypadki i zatrucia, - ich wysokie odsetki w strukturze umieralności - stanowią i będą stanowiły bieżące, główne problemy zdrowotne, wymagające nie tylko rozpoznawania i leczenia, lecz także profilaktyki i promocji.

W ostatnich latach nieco wzrósł i utrzymuje się na poziomie 50 - 53% wskaźnik umieralności na choroby układu krążenia. Pozytywnym zjawiskiem, będącym pochodną wzrostu zachowań prozdrowotnych społeczeństwa i leczenia, są widoczne tendencje do obniżania się tego wskaźnika. Nieco wzrosła i utrzymuje się także na wysokim poziomie rzędu 20 - 22%, umieralność z powodu chorób nowotworowych. Wzrósł znacznie wskaźnik umieralności, z około 6% do prawie 10%, z powodu wypadków, urazów i zatruc.

W rozwiązywaniu problemów zdrowotnych społeczeństwa Miasta i Gminy Polanów w najbliższych latach, będą miały znacznie działania zgodne z Narodowym Programem Zdrowia. Możliwości realizacji nakreślonych w tym planie celów mają bardzo mocne uwarunkowanie finansowe. Bez środków skierowanych na poszczególne jego priorytety może on pozostać wyłącznie spisem życzeń a nie planem.

Cel strategiczny Narodowego Programu Zdrowia:

„Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności”.

Dla osiągnięcia tego celu wytyczono trzy główne kierunki działań:

- zmniejszanie różnic w zdrowiu i dostępie do świadczeń zdrowotnych w tym rehabilitacji,
- kształtowanie prozdrowotnego stylu życia,

- tworzenie środowiska życia, pracy i nauki sprzyjającego zdrowiu.

Cele operacyjne:

Cele ogólne:

1. Zmniejszenie różnic terytorialnych i społecznych w stanie zdrowia;
2. Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz zdrowia społeczeństwa.

Cele dotyczące czynników ryzyka i działania w zakresie promocji zdrowia:

3. Zwiększenie aktywności fizycznej ludności;
4. Poprawa sposobu żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności oraz zmniejszenie występowania otyłości;
5. Zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu;
6. Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem;
7. Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych;
8. Zmniejszenie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku życia i pracy oraz ich skutków zdrowotnych;
9. Poprawa stanu sanitarnego kraju;
10. Zmniejszenie liczby urazów powstałych w wyniku wypadków i ograniczenie ich skutków;
11. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cele dotyczące wybranych populacji:

12. Poprawa opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem;
13. Wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zapobieganie najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży;
14. Tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego życia osób starszych;
15. Tworzenie warunków dla aktywnego życia osób niepełnosprawnych;

Cele dotyczące działania systemu ochrony zdrowia:

16. Poprawa jakości świadczeń zdrowotnych w zakresie skuteczności, bezpieczeństwa i akceptowalności społecznej;

17. Zwiększenie i optymalne wykorzystanie infrastruktury dla potrzeb promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
18. Usprawnienie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osobami z chorobami układu krążenia, w tym udarami mózgowymi, nowotworami, chorobami układu oddechowego oraz chorobami reumatycznymi;
19. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym;
20. Optymalizacja zapobiegania próchnicy i patologiom jamy ustnej.

2.10. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANÓW

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne gminy, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: szkoły, a także do radnych, sołtysów i mieszkańców gminy.

Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

Atuty i potencjał rozwojowy gminy Polanów

Według respondentów gmina Polanów ma korzystne położenie geograficzne, jej obszar jest duży powierzchniowo, a zaludnienie małe. Mieszkańcy doceniają piękno terenów krajobrazowych i atrakcyjność otoczenia przyrodniczego (duża ilość terenów zielonych, strefa krajobrazu chronionego i rezerwat przyrody, klimat leczniczy, zimą dobre warunki narciarskie). Zwracają również szczególną uwagę na zabytkowy charakter gminy Polanów (zabytki sztuki sakralnej, Aleja Bukowa – pomnik przyrody, elektrownia szczytowo-pompowa – widok z kanału na jeziorze Kwiecko i elektrownię). Niektórzy doceniają ciszę i spokój w miejscu zamieszkania oraz mają poczucie bezpieczeństwa. Bardzo istotnym dla mieszkańców gminy jest również fakt, iż stanowią dobrze znającą się społeczność lokalną o życzliwych relacjach międzysąsiedzkich.

Słabe strony gminy Polanów

Wśród słabości gminy Polanów pojawia się kilkanaście kwestii. Najważniejsza z nich dotyczy bezrobocia i związanego z nim zjawiska ubożenia mieszkańców. Istotnym problemem jest również zły stan dróg w gminie. Problemem jest również niedostateczna ilość instytucji i imprez kulturalnych oraz miejsc do spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych (brak zagospodarowanych świetlic wiejskich). Dokuczają także niedbałość mieszkańców o czystość i estetykę gminy (zaśmiecone podwórka, ulice i pobocza). Kolejną bolączką jest zły stan służby zdrowia (utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych). Niepokojącym zjawiskiem jest również wzrost zachowań o charakterze przestępczym, głównie wśród młodzieży (m. in. dewastacje miejsc publicznych, pijaństwo, narkomania) oraz zbyt mała liczba patroli jednostek powołanych do ochrony porządku i bezpieczeństwa w gminie. Część ankietowanych skarży się również na niedostosowaną do potrzeb mieszkańców komunikację i jakość przystanków autobusowych. Zwrócono także uwagę na kwestię braku mieszkań oraz małą aktywność społeczności lokalnej (konsumpcyjne podejście do życia).

Najważniejsze problemy społeczne w gminie Polanów

Za najważniejszy problem w gminie uznano bezrobocie. Innym, poważnym zagadnieniem, wskazanym przez respondentów, jest alkoholizm. Oba problemy, silnie ze sobą skorelowane, według respondentów, z coraz większą intensywnością dotyczą mieszkańców miasta i gminy i w niedalekiej przyszłości mogą być jeszcze bardziej odczuwalne. Poważnymi problemami, wskazanymi przez ankietowanych, są również: zjawisko ubożenia rodzin, narkomania, patologie w rodzinie, wzrost zachowań o charakterze przestępczym, zły stan służby zdrowia (utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych), brak perspektyw dla osób młodych.

Szczególnie narażone grupy społeczne

Za szczególnie narażone uznano osoby starsze i samotne. Kolejną grupę dotkniętą lokalnymi problemami społecznymi stanowią młodzież i dzieci. Do osób narażonych zaliczano również ludzi bezrobotnych, w tym młodzież i absolwentów szkół poszukujących pracy. Grupę mieszkańców, która odczuwa skutki problemów społecznych, stanowią także rodziny

wielodzietne, ubogie, dysfunkcyjne (m.in. z problemem alkoholowym), osoby niepełnosprawne, chore i samotnie wychowujące dzieci.

W kwestii związanej z wyborem odbiorców, do których powinna trafiać pomoc, uznano, iż w pierwszej kolejności wspierać należy dzieci i młodzież w poszukiwaniu alternatywnych form spędzania czasu wolnego, co zapobiegnie przestępczości nieletnich. Kolejne wybrane grupy, to: osoby i rodziny ubogie, ludzie starzy i samotni, jak również osoby niepełnosprawne. Kilkakrotnie zostały wskazane również rodziny dotknięte przemocą domową i problemem uzależnień.

W kwestii związanej z wyborem miejsc, które wymagają interwencji, uznano, iż pomoc społeczna powinna być kierowana do poszczególnych ulic miasta Polanów, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ulicę Koszalińską, Moką, Dworcową, Kolejową, Wolności, Zacisze i Świerczewo. Z analizy ankiet wynika również, iż pomocy potrzebują także mieszkańcy terenów wiejskich, brakuje tam świetlic wiejskich, środków komunikacji, a drogi dojazdowe są zaniedbane, co ogranicza prawidłowe funkcjonowanie społeczeństwa. Wszystko to składa się na wzrost bezrobocia, a tym samym szerzenie się chuligaństwa i wandalizmu.

Podmioty pomagające w rozwiązywaniu problemów społecznych

Respondenci, wskazując na osoby i instytucje, które mogą przyczynić się do rozwiązywania lokalnych problemów, zwrócili przede wszystkim uwagę na wiodącą rolę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej w Polanowie. Zauważyli jednocześnie pozytywne oddziaływanie pracowników Urzędu Miejskiego, Policji, Straży Miejskiej i Polanowskiego Ośrodka Kultury i Sportu, przedstawicieli organizacji pozarządowych, władz samorządowych, powiatowych, wojewódzkich i centralnych, różnego rodzaju stowarzyszeń, pracowników Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, miejscowych szkół oraz instytucji zajmujących się problematyką alkoholową. Według ankietowanych ważną rolę w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych mogą również pełnić: Unia Europejska (fundusze), inwestorzy zewnątrzni (tworzący nowe miejsca pracy) oraz przedstawiciele organizacji religijnych (m.in. Caritas). Gdyby zaszła taka potrzeba, to właśnie w tych instytucjach poszukiwaliby wsparcia.

Kwestie uznane za najistotniejsze w tworzeniu Strategii

Ankietowani wskazali również problemy, na których powinna skupić się lokalna strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Polanów. Wybierali kilka najistotniejszych

kwestii z zamkniętego katalogu. Przedstawiamy kwestie, które uzyskały największą liczbę wskazań.

Lp.	Kwestie społeczne	Ilość wskazań
1.	Pomoc dla dzieci i młodzieży w poszukiwaniu alternatywnych form spędzania czasu wolnego – profilaktyka i przeciwdziałanie przestępczości nieletnich	21
2.	Pomoc osobom i rodzinom ubogim	17
3.	Pomoc ludziom starym, samotnym	16
4.	Pomoc osobom niepełnosprawnym	9
5.	Pomoc bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy	8
6.	Pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień	7
7.	Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową	6
8.	Pomoc osobom nieradzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	5
9.	Pomoc dla rodzin i osób w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych	5

2.11. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana w miejscowym Ośrodku Pomocy Społecznej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,

- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Kwestia ludzi bezdomnych

Mocne strony

- możliwość określenia ludzi bezdomnych,
- posiadanie wiedzy dotyczącej miejsca pobytu ludzi bezdomnych,
- dostateczne angażowanie służb do działań na rzecz bezdomnych.

Słabe strony

- brak działań zapobiegających bezdomności,
- brak organizacji pozarządowych, które mogą pomóc bezdomnym,
- brak struktury stacjonarnej i standaryzacji usług dla bezdomnych oraz odpowiedniej infrastruktury na poziomie lokalnym dla osób wychodzących z bezdomności.

Szanse

- nieograniczanie praw obywatelskich osobom bezdomnym.

Zagrożenia

- społeczeństwo nie akceptuje osób bezdomnych,
- istnienie zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych.

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony

- dobrze przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi,
- dysponowanie przez gminę stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- prawidłowe wykorzystywanie środków pochodzących z zezwoleń,

- istnienie organizacji pozarządowych zajmujących się osobami uzależnionymi, z którymi współpracują władze lokalne i regionalne,
- włączanie się społeczności lokalnych w działania pomocowe,
- dobra współpraca z kościołem.

Szanse

- traktowanie uzależnień jako problemu społecznego,
- współpraca fachowców różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy,
- skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych.

Zagrożenia

- niedostateczne wykorzystywanie systemu informacji,
- występowanie oznak zmęczenia, bezsilności i bezradności w społeczeństwie.

Rozwój kadr i służb pomocowych

Mocne strony

- posiadanie wyspecjalizowanej kadry pracowników pomocy społecznej oraz pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami,
- prowadzenie działań socjalnych z rodziną
- łatwy dostęp do placówek oświatowych zajmujących się kształceniem w zakresie usług opiekuńczych.

Słabe strony

- ograniczona pomoc Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych,
- przeciążenie pracowników socjalnych ilością zadań.

Szanse

- dobre przygotowanie zawodowe absolwentów szkolnictwa do potrzeb rynku w zakresie służb pomocy społecznej,

- stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej,
- istnienie współpracy z jednostkami pomocy społecznej prowadzonymi przez inne podmioty.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony

- współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży,
- właściwa komunikacja pomiędzy pracownikami sfery rządowej i pozarządowej,
- samorząd prowadzi działania zapobiegające dysfunkcjom rodziny,
- aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- aktywne poszukiwanie środków pozabudżetowych,
- istnienie warunków do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej,
- zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego.

Słabe strony

- brak działań w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi,
- deficyt placówek resocjalizacyjnych, dla nieletnich oraz domów dla samotnych matek,
- niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną,
- brak specjalistycznych analiz jakościowych w zakresie potrzeb dzieci i młodzieży,
- brak ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- brak zabezpieczenia dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego.

Szanse

- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w pracy na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- członkostwo Polski w Unii Europejskiej jest szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny,
- decentralizacja władzy sprzyja udzielaniu pomocy społecznej dzieciom i młodzieży,
- prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych.

Zagrożenia

- występowanie zjawisk: rozpadu więzi społecznych i zaniku kontroli społecznej oraz zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnień, zjawiska rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie i ubóstwa,
- niewystarczająca opieka medyczna szkół,
- niski poziom kultury prawnej społeczeństwa,
- brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie,
- niski poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną.

Kwestia osób bezrobotnych

Mocne strony

- osoby bezrobotne długotrwale podnoszą swoje kwalifikacje.

Słabe strony

- wysoka skala bezrobocia na terenie gminy; wysokie bezrobocie długotrwale zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet,
- występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- nie wzrasta znaczenie wykształcenia jako wartości,
- nieodpowiednie przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi.

Szanse

- istnienie lokalnych i regionalnych działań skierowanych do długotrwale bezrobotnych,
- władze lokalne i regionalne współpracują z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych,
- wzrost mobilności zawodowej i geograficznej.

Zagrożenia

- rozwój zjawiska wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych lub/i w układzie geograficznym,

- programy dla bezrobotnych długotrwale nie są powiązane z programami rozwoju zasobów ludzkich, przekwalifikowań i reorganizacją,
- nie wzrasta dostępność kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich,
- istnienie zjawiska osłabienia instytucji rodzinnych w zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem,
- istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Kwestia ludzi starszych

Mocne strony

- istnieje określony standard usług dla osób starszych,
- osoby starsze mają dostateczny dostęp do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- kadra posiada profesjonalne przygotowanie w świadczeniu pomocy osobom starszym,
- prawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej,
- nie wzrasta liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej,
- korzystanie z pomocy wolontariuszy w dziedzinie pomocy osobom starszym.

Słabe strony

- niewystarczająca ilość kadry zajmującej się problematyką osób starszych,
- gmina nie dysponuje małymi formami pomocy społecznej dla osób starszych,
- na terenie gminy zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców,
- trudny dostęp do domów pomocy społecznej – wysokie koszty,
- brak działań w celu poprawy sfery technicznej ułatwiającej codzienne życie osób starszych,
- niski poziom życia osób starszych.

Szanse

- szkolenia dla kadry realizującej pomoc osobom starszym,
- podejmowanie działań w zakresie uwrażliwiania systemu oświaty na problem osób starszych oraz dostosowywania standardów usług do wymogów Unii Europejskiej,
- infrastruktura jest dostosowywana do osób starszych,

- koordynacja działań podmiotów na rzecz osób starszych,
- właściwe rozpoznanie potrzeb osób starszych,
- postęp medycyny wpływa na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych.

Zagrożenia

- wzrasta liczba osób samotnych,
- migracja ludzi młodych na inne tereny oraz niekorzystne zjawiska demograficzne,
- nieprawidłowa polityka mieszkaniowa,
- niesprzyjająca pomocy osobom w III wieku ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju,
- nowy system emerytalno-rentowy oraz system prawny regulujący funkcjonowanie nowych form pomocy społecznej osób starszych nie są szansą na poprawę warunków ich życia,
- nieprowadzenie promocji zdrowia osób starszych,
- niekorzystne dla pomocy społecznej założenia świadczeń służby zdrowia.

Kwestia osób niepełnosprawnych

Mocne strony

- przepływ informacji pomiędzy podmiotami pomocowymi,
- dostateczna baza rehabilitacyjna i oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

Słabe strony

- brak organizacji pozarządowych funkcjonujących w sferze niepełnosprawności,
- środowisko osób niepełnosprawnych nie jest zaangażowane w działalność samopomocy,
- brak działań upowszechniających w środowisku lokalnym pozytywnych wzorców postaw filantropijnych i charytatywnych,
- brak pełnego rozeznania liczby osób niepełnosprawnych na terenie gminy,
- istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym.

Szanse

- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,
- edukowanie o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych,
- działania w zakresie upowszechniania w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- likwidowanie barier architektonicznych.

Zagrożenia

- nierównomierne korzystanie ze środków pozabudżetowych i pomocowych,
- niesprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju,
- spadek liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej oraz usługi opiekuńcze i stacjonarne.

Poziom zaspokajania potrzeb uznanych za podstawowe

Mocne strony

- posiadanie bazy zabezpieczającej potrzeby społeczne,
- dostateczne dofinansowanie oświaty i nauki,
- posiadanie dostępu do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- istnienie na terenie gminy terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych,
- dobry dostęp społeczeństwa do opieki medycznej,
- dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna i sieć telekomunikacyjna,
- właściwa gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi.

Słabe strony

- niewystarczająca ilość mieszkań komunalnych i socjalnych,
- zła sytuacja mieszkaniowa,
- brak potencjału przedsiębiorstw budowlanych,
- słabo rozwinięta sieć komunikacyjna,
- niewystarczająca ilość przeprowadzanych badań profilaktycznych.

Szanse

- zwiększa się dostępność do szkół ponadgimnazjalnych, wyższych i języków obcych,
- wykorzystywanie środków pomocowych na ochronę środowiska,
- stosowanie kompleksowych rozwiązań technicznych i prawnych w zakresie ochrony i wykorzystywania środowiska naturalnego,
- zagospodarowanie akwenów wodnych do celów turystycznych,
- nie rozwija się przemysł i transport uciążliwy dla środowiska naturalnego i zanieczyszczający środowisko,
- na terenie gminy postępują przekształcenia gospodarcze,
- rozwój agroturystyki,
- korzystne położenie regionu dla komunikacji oraz występowanie dobrych powiązań sieci dróg lokalnych z krajowymi.

Zagrożenia

- nie wzrasta poziom wykształcenia mieszkańców,
- nieracjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- występuje problem rabunkowej gospodarki zasobami naturalnymi,
- brak rozwoju przemysłu wysokich technologii,
- nie w pełni wykorzystywana baza surowcowa i nowe źródła energii,
- występowanie zagrożenia powodziowego,
- wzrost patologii spowodowanej brakiem pracy i środków do życia,
- postępująca degradacja wartości rodzinnych i pogłębiający się upadek „kultury pracy”,
- występowanie w społeczeństwie apatii i zniechęcenia.

2.12. PODMIOTY OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

Podmioty oferujące pomoc i wsparcie prezentujemy w formie kart informacyjnych, które najtrafniej oddają możliwości udzielania wsparcia i pomocy mieszkańcom gminy. Karty

zasobów zostały opracowane w ramach prac nad strategią i wskazują także pojawiające się w jednostkach potrzeby i możliwości rozwoju.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Bobolicka 8A, 76 – 010 Polanów

Podmiot prowadzący:

Urząd Miejski w Polanowie

Co oferuje (zakres usług):

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustaw:

- o pomocy społecznej,
- o dodatkach mieszkaniowych,
- o świadczeniach rodzinnych,
- o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w szczególności należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa,
- udzielanie pomocy w formie dodatków mieszkaniowych,
- udzielanie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- prowadzenie obsługi technicznej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców gminy, którzy znajdują się trudnej sytuacji bytowej. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu

i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Klub-Integracji Społecznej (mieści się w strukturach organizacyjnych MGOPS)

ul. Wolności 4, 76 – 010 Polanów

Do głównych zadań KIS należy świadczenie poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom oraz doradztwo i pomoc pracownikom socjalnym w realizacji zadań związanych z merytoryczną działalnością Ośrodka, wymagających opinii specjalistów z zakresu psychologii, pedagogiki, socjologii i prawa, a w szczególności:

1. Ścisła współpraca z pracownikami socjalnymi Ośrodka w działalności na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia, a w szczególności w sprawach, w których zagrożony jest interes dziecka,
2. Opracowanie i realizacja programów celowych i projektów socjalnych, w szczególności poprzez prowadzenie grup wsparcia, terapię, koordynację działań na rzecz dziecka i rodziny, przeciwdziałanie i usuwanie skutków sytuacji kryzysowej w rodzinie,
3. Podejmowanie wszechstronnych działań dla rozpoznania potrzeb oraz rozwiązywania problemów osób i rodzin wymagających wsparcia,
4. Utrzymywanie ścisłej współpracy z:
 - a. Sądem Rodzinnym i Nieletnich, Strażą Miejską, Komendą Policji i kuratorami,
 - b. Ośrodkiem Adopcyjno – Opiekuńczym,
 - c. Placówkami Oświatowymi,
 - d. Instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób wymagających wsparcia.

Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Feniks” w Polanowie

ul.Dworcowa 12A, 76 – 010 Polanów

Celem działalności Stowarzyszenia jest propagowanie trzeźwości i zmiana obyczajów w kierunku osiągania pełnej abstynencji alkoholowej, a także pełnienie roli środowiska alternatywnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Stowarzyszenie organizuje szereg konkursów i imprez abstynenckich oraz współpracuje z innymi podmiotami prowadzącymi działalność protrzeźwościową. W ramach Klubu Abstynenta działa szereg grup samopomocowych: grupa motywacyjna, grupa rodzinna Al.-anon, grupa AA, grupa dla młodzieży Al.-aten.

Pelnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Urząd Miejski w Polanowie

ul. Wolności 4, 76 – 010 Polanów

Co oferuje (zakres usług):

Koordynuje działania gminy w zakresie problematyki alkoholowej ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polanowie

Urząd Miejski w Polanowie

ul. Wolności 4, 76 – 010 Polanów

Celem komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, współpraca z Pelnomocnikiem Zarządu Miejskiego przy konstruowaniu projektu Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, zakładami pracy, szkołami, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, policją, służbą zdrowia, służbami społecznymi. Opiniowanie decyzji o cofaniu zezwoleń w przypadku naruszenia zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym i zakłócaniu porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu lub w najbliższej okolicy. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych. Podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu. Wytoczne kierunków działania i realizacja zadań zawartych w Programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Polanowie w zakresie wszechstronnej profilaktyki antyalkoholowej i rozwiązywania problemów społecznych i rodzinnych związanych z uzależnieniem od alkoholu.

Działania związane z przemocą w rodzinie:

1. Wypracowanie i realizacja gminnej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Przeprowadzenie diagnozy lokalnej skali problemu (wśród profesjonalistów oraz wybranych grup społecznych),
3. Koordynacja i realizacja programów profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży oraz rodziców (zajęcia warsztatowe, treningi umiejętności społecznych, prelekcje, wykłady, szkoły dla rodziców i inne),
4. Opracowanie i realizacja programu szkoleniowego dotyczącego sposobów diagnozowania i przeciwdziałania przemocy domowej dla osób pierwszego kontaktu

np. nauczycieli, lekarzy, pielęgniarek, policjantów, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pracowników Straży Miejskiej,

5. Edukacja prawno – psychologiczna społeczności gminy Polanów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – poprzez współpracę z mediami, opublikowanie gminnego informatora dla ofiar przemocy, otwarte prelekcje i wykłady,
6. Koordynacja i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar i sprawców przemocy domowej,
7. Opracowanie i wprowadzenie metod monitorujących fakty przemocy (dotyczy to szczególnie służby zdrowia i placówek oświatowych),
8. Integracja działań interwencyjnych w zakresie zatrzymania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Punkt Doradztwa Rodzinnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci – na zlecenie powiatu

Klub Integracji Społecznej w Polanowie

ul. Wolności 4, 76 – 010 Polanów

Działania obejmują:

- doradztwo rodzinne,
- doradztwo i konsultacje prawne,
- pomoc psychologiczna,
- terapia,
- problemy wychowawcze z dziećmi i młodzieżą,
- problemy wychowawcze, wspieranie dzieci z trudnościami w uczeniu się,
- zaburzenia w relacjach rodzice – dzieci,
- konflikty małżeńskie, przemoc w rodzinie,
- przemoc w rodzinie, uzależnienia,
- praca z kobietami – ofiarami przemocy domowej (grupa wsparcia, psychoedukacja),
- doradztwo w zakresie uzależnień dzieci i młodzieży,
- pomoc w znalezieniu ośrodków leczenia osób uzależnionych,
- edukacja dorosłych w zakresie profilaktyki uzależnień.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Polanowie

ul. Bobolicka, 76 – 010 Polanów

W mieście Polanów funkcjonuje zespół opieki zdrowotnej – przychodnia, która świadczy

opiekę zdrowotną całodobowo.

Co oferuje (zakres usług):

1. Badanie diagnostyczne, w tym medyczną diagnostyką laboratoryjną,
2. Świadczenia na rzecz zachowania zdrowia, zapobiegania chorobom i wczesnego wykrywania chorób, w tym obowiązkowe szczepienia ochronne,
3. Podstawową opiekę zdrowotną,
4. Świadczenia w środowisku nauczania i wychowania,
5. Ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne,
6. Rehabilitację leczniczą,
7. Leczenie w domu chorego,
8. Opiekę nad kobietą w ciąży, porodu i połogu,
9. Opiekę nad zdrowym dzieckiem, w tym ocenę stanu zdrowia i rozwoju dziecka do lat 18,
10. Transport sanitarny,
11. Ratownictwo medyczne.

Posterunek Policji

ul.Dworcowa 11, 76 – 010 Polanów

Do podstawowych zadań Policji należą:

1. Ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
2. Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
3. Inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobiegania popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
4. Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców,
5. Nadzór nad strażami miejskimi oraz nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach,
6. Kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych,
7. Współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi,

8. Gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych,
9. Prowadzenie bazy danych zawierającej informacje o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA).

Straż Miejska w Polanowie

Urząd Miejski w Polanowie

ul. Wolności 4, 76 – 010 Polanów

Straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego.

Do zadań straży należy w szczególności:

1. Ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
2. Czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego,
3. Współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
4. Zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,
5. Ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej,
6. Współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
7. Doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
8. Informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
9. Konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Szkolnictwo w Gminie Polanów:**1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Polanowie.**

ul. Dworcowa 12, 76 – 010 Polanów

2. Gimnazjum w Polanowie.

ul. Gradowe Wzgórze 5, 76 – 010 Polanów

3. Szkoła Podstawowa w Polanowie.

ul. Wolności, 76 – 010 Polanów

4. Szkoła Podstawowa w Bukowie.

Bukowo, 76 – 010 Polanów

5. Szkoła Podstawowa w Żydowie.

Żydowo, 76 – 012 Żydowo

6. Szkoła Podstawowa w Garbnie.

Garbno, 76 – 010 Polanów

7. Szkoła Podstawowa w Naclawiu.

Naclaw, 76 – 010 Polanów

Zadania szkoły:**I. Założenia pracy dydaktycznej:**

- Dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów a także możliwości korzystania z opinii psychologicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej.

II. Założenia pracy wychowawczej:

1. Dbanie o harmonijny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości: intelektualnej, społecznej, estetycznej, zdrowotnej, moralnej, duchowej,
2. Utrzymanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkole,
3. Upowszechnianie wiedzy ekologicznej wśród uczniów oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów ochrony środowiska,
4. Zapewnienie opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej,
5. Wspomaganie wychowawczej roli rodziców,
6. Respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości – za podstawę przyjmujemy uniwersalne zasady etyki,
7. Rozwijanie u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego,

8. Zapewnienie każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, stworzenie optymalnych warunków do zaspokajania potrzeb dziecka, a przede wszystkim:
- stworzenie spójnego systemu oddziaływań wychowawczych, funkcjonującego w oparciu o określone i akceptowane przez społeczność szkolną wartości i zasady ich wdrażania,
 - zapewnienie uczniom podstaw zintegrowanej wiedzy o świecie przyrody, życiu społecznym, osiągnięciach cywilizacji i kultury oraz narastających zagrożeniach,
 - stosowanie aktywizujących, atrakcyjnych współcześnie form i metod pracy,
 - racjonalne ukierunkowanie ekspresji i twórczości uczniów,
 - wprowadzenie uczniów do aktywnego udziału w tworzeniu kultury środowiskowej,
 - zapobieganie niepowodzeniom szkolnym oraz wyrównanie startu edukacyjnego i życiowego uczniów z niedoborami rozwojowymi i wychowawczymi,
 - kształtowanie adekwatnego do zmieniających się warunków modelu życia społecznego.

III. Założenia pracy dydaktyczno – wychowawczej:

1. Wprowadzenie uczniów w świat wiedzy,
2. Wspomaganie ich w codziennym, intelektualnym, emocjonalnym i fizycznym usamodzielnianiu się,
3. Wdrażanie do aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturalnym,
4. Kształtowanie umiejętności i efektywnego wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce.

Powiatowy Urząd Pracy - Referat obsługi zamiejscowej w Polanowie

ul. Bobolicka, 76 – 010 Polanów

Co oferuje (zakres usług):

1. Pośrednictwo pracy, w szczególności udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,
2. Poradnictwo zawodowe,
3. Szkolenia bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, podwyższenia kwalifikacji,
4. Przekwalifikowanie osób, które utraciły zdolność do pracy na dotychczasowym stanowisku,
5. Poradnictwo zawodowe grupowe realizowane jest w formie zajęć Klubu Pracy; w trakcie zajęć można nauczyć się:
 - metod poszukiwania pracy,

- zasad pisania życiorysów, listów motywacyjnych,
- prezentacji w rozmowie kwalifikacyjnej,
- pozytywnego spojrzenia na własną osobę,
- budowania pozytywnego myślenia i samoakceptacji,
- określania swoich słabych i mocnych stron.

2.13. PROGRAMY SŁUŻĄCE ZDIAGNOZOWANIU I ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W POSZCZEGÓLNYCH DZIEDZINACH

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2007 rok i 2008

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, opierając się na analizie problemów alkoholowych w gminie Polanów, określa konkretne cele i zadania Gminy, tworząc tym samym lokalną strategię działania w przedmiotowej dziedzinie.

Celem programu jest aktywna forma przeciwdziałania negatywnym skutkom nadużywania alkoholu, a w szczególności:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnienia od alkoholu.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie skuteczności rozwiązywania istniejących problemów.
4. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
5. Budowa skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu, w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych obejmują w szczególności:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 (1) i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez współfinansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006 – 2010.

Zjawisko narkomanii, do którego odnosi się program, przedstawia się niepokojąco. Gwałtownie i na zasadzie mody „światowca zmieniającego tytoń na konopie indyjskie, a alkohol na inne narkotyki”, rośnie liczba osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi, powiększa się też grono osób uzależnionych. Ma to bezpośredni wpływ na spadek kondycji psychofizycznej osób, rodzin i społeczeństwa (obniża się długość życia ,generuje koszty leczenia, powoduje wzrost przestępczości, zmniejsza wydajność pracy, zaburza funkcje społeczne).

Jednym ze wskaźników wzrastającego i niepokojącego zjawiska jest analiza badań przeprowadzonych na terenie Koszalina i części powiatu koszalińskiego oraz ogólnopolskich przeprowadzonych w 2004 roku przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, obejmujących młodzież z klas III szkół średnich.

Wynika z nich, że 2/3 młodzieży koszalińskich i gminnych szkół w wieku 13-18 lat w okresie ostatnich 12 miesięcy otrzymało propozycję kupna lub poczęstowania narkotykiem (w tym klasy VI szkół podstawowych – 21,6 %, klasy I szkół gimnazjalnych – 50,1 %. Składającym propozycje najczęściej byli bliscy koledzy (42,5 %), dealerzy narkotyków

(25,4 %), dalsi znajomi (23,9 %). Na uwagę zasługuje również fakt, iż w 17,7 % był to ktoś z rodziny lub rodzeństwo. Pod tym względem najbardziej zagrożonymi miejscami były dyskoteki, kluby, puby (20,9 %), domy rodzinne (9,6 %), domy kolegów (8,4 %), parki (8,2 %), ulice (3,2 %), natomiast w szkole taką propozycję otrzymało tylko 0,4 % młodych ludzi. Może to być wynikiem prowadzonych w szkołach programów profilaktycznych, w które angażują się organizacje pozarządowe, również Policja, poszczególne samorządy lokalne.

Narkotyki brane były najczęściej w dyskotekach, klubach, pubach itp. (33,9 %), w parku (6,8 %), w domu codziennym (5,9 %), w obrębie swoich szkół, w godzinach zajęć zorganizowanych (2,3 %) oraz na ulicy (1,1 %).

Z analizy badań ogólnopolskich natomiast wynika, iż w roku 2004 młodzież III klas szkół średnich w ostatnim roku przynajmniej raz zażywała:

- leki uspokajające i nasenne – 20,8 % młodzieży
- narkotyki z konopi indyjskich – 22,4 % młodzieży
- amfetaminę – 10,5 % młodzieży
- heroinę – 6,8 % młodzieży
- ekstazę – 2,7 % młodzieży
- LSD – 3,9 % młodzieży

Od kilku lat narasta również zjawisko wykorzystywania leków psychotropowych zamiast tabletek ekstazy. Leki te przeznaczone do leczenia ściśle określonych chorób, wywołują podobne efekty jak „zwykłe” narkotyki. Do najpopularniejszych leków wykorzystywanych jako narkotyk należy „Rohypnol”. Lek ten jak również inne substancje takie jak GHB (kwas gammahydroksymasłowy) i efamina, coraz częściej wykorzystywane są również do popełniania przestępstw na tle seksualnym. Ich wspólną cechą („tabletek gwałtu”), jest to, iż wywołują one senność i amnezję, a osoba „poczęstowana” staje się bezbronna i niepamięta również okresu działania narkotyku.

Analiza wielu opracowań dot. badań omawianego zagadnienia wysuwa następujące wnioski, które przyświecają konstrukcji niniejszego programu:

- działaniami profilaktycznymi musimy objąć całą młodzież, poczynając od starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum,
- konieczne jest różnicowanie oddziaływań w zależności od wieku, poziomu zainteresowania odbiorców i ich doświadczeń z narkotykami,
- rozbudowy wymagają programy wczesnej interwencji i redukcji szkód adresowanych do okazjonalnych użytkowników narkotyków,
- oddziaływania profilaktyczne powinny opierać się na partnerskich relacjach z młodzieżą.

CELE PROGRAMU:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i zaangażowania społeczeństwa w rozwiązywanie problemów płynących z używania substancji odurzających,
2. Szerokie rozpropagowanie systemu pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniami,
3. Podejmowanie wspólnych działań przy współudziale instytucji, organizacji pozarządowych, podmiotów i osób fizycznych na rzecz zapobiegania uzależnieniom od środków odurzających,
4. Ograniczenie liczby osób uzależnionych od środków odurzających oraz kompleksowa pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin a także zmniejszenie rozmiaru problemów związanych z przyjmowaniem środków odurzających,
5. Zwalczanie dystrybucji narkotyków w miejscach publicznych (dyskoteki, puby), w szkołach.

ZADANIA WŁASNE GMINY

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, u których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia zajęć sportowo – edukacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym; integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego.

UCHWAŁA Nr IV/33/2002

Rady Miejskiej w Polanowie z dnia 30 grudnia 2002 r.

w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Polanów.

Przyjęta przez Radę Miejską w dniu 30 grudnia 2002 roku uchwała Nr IV/33/2002 ustala zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Polanów.

Ustala m.in. zasady wynajmowania lokali socjalnych, lokali wynajmowanych od innych właścicieli oraz lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Polanów, służących zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach, ustala tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali i sposób poddania tych spraw kontroli społecznej oraz preferencje w zawieraniu umów najmu.

Przepisy uchwały określają warunki zamiany lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, zamiany pomiędzy najemcami lokali należących do tego zasobu a osobami zajmującymi lokale w innych zasobach.

Uchwała zawiera:

1. Przepisy ogólne.
2. Kryteria i kolejność kwalifikacji wniosków o najem lokali na czas nieoznaczony.
3. Kryteria i kolejność kwalifikacji wniosków na lokale socjalne.
4. Zasady postępowania w stosunku do osób, które pozostały w lokalu opuszczonym przez najemcę lub które nie wstąpiły w stosunek najmu.
5. Zamiany mieszkań.
6. Kryteria oddawania w najem lokali o powierzchni powyżej 80 m² oraz zasady wynajmowania lokali, których najem jest powiązany ze stosunkiem pracy.
7. Tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem.
8. Postanowienia końcowe.

2.14. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Polanów korzystał z szeregu możliwości, jakie stwarza funkcjonowanie jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, którymi dysponują Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Policja, Powiatowy

Urząd Pracy i inne, korzystano obficie z bardzo wskazanych przy sporządzaniu analiz diagnostycznych źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych i analizy SWOT.

Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem działań samorządu lokalnego, a jest treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zachodzące procesy demograficzne w istotny sposób oddziałują na sytuację społeczno-ekonomiczną ludności. Prognozy demograficzne zapowiadają umacnianie się pewnych trendów, co powoduje konieczność zaplanowania działań mających na celu dostosowanie polityki społecznej do skutków tych zmian oraz stymulowanie zjawisk sprzyjających niwelacji niekorzystnych trendów. Do zjawisk, które w największym stopniu wpływają na sytuację społeczno-ekonomiczną, należą spadek dzietności kobiet oraz wzrost przeciętnej długości życia. Jednoczesne nałożenie się na siebie tych dwóch zjawisk powoduje, że struktura społeczna w najbliższych latach będzie kształtować się odmiennie niż dotychczas.

Sytuacja demograficzna gminy Polanów, charakteryzująca się spadkiem urodzeń oraz wydłużaniem przeciętnego okresu życia, będzie w istotny sposób wpływała na sytuację społeczno-ekonomiczną mieszkańców gminy. W sferze zainteresowania polityki społecznej winny znaleźć się kwestie starzenia się lokalnej społeczności oraz niepełnosprawności. W przypadku zwiększającej się liczby seniorów konieczne jest dostosowanie do ich potrzeb infrastruktury społecznej, w szczególności zaprogramowanie działań usprawniających ich codzienne funkcjonowanie oraz zapobieganie izolacji społecznej. Równocześnie nie można zapominać o konieczności docierania do tej grupy społecznej z informacjami na temat proponowanych działań oraz organizacji imprez dostosowanych do potrzeb seniorów. Jednym z decydujących czynników umożliwiającym zachowanie aktywności seniorów w mieście, a dostępnym z uwagi na stosunkowo niskie nakłady finansowe, będzie także aktywizacja wolontariatu.

Analizując sytuację rodzinną i środowiskową młodych mieszkańców gminy i ich rodzin, należy zwrócić uwagę w szczególności na sytuację dzieci pochodzących z rodzin ubogich, dotkniętych problemem bezrobocia i uzależnień. To w nich najczęściej dochodzi do marginalizowania potrzeb dziecka, zaniedbań wychowawczych i przemocy.

Prowadzone przez gminę działania profilaktyczne oraz liczne konferencje zwiększają poziom wiedzy wśród pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników ochrony zdrowia, co w efekcie przyczynia się do konsekwentnie budowanej koalicji na rzecz dziecka i rodziny. Rodzina i dzieci to, z uwagi na przesłanki demograficzne, najliczniejszy beneficjent systemu

polityki społecznej w mieście. W grupie rodzin warto dostrzec w szczególności rodziców samotnie wychowujących swe dzieci. Ich sytuacja bytowa jest relatywnie gorsza od rodzin pełnych i system świadczeń rodzinnych tylko po części rekompensuje tą sytuację.

Niepokojącym, a zdiagnozowanym przez MGOPS w Polanowie zjawiskiem jest dziedziczenie biedy. Posługując się jedynie danymi MGOPS, obejmującymi udzielanie pomocy z przyczyny ubóstwa, przy relatywnie niskim kryterium dochodowym, możemy wyspecyfikować grupę obejmującą ponad 2 tysięcy mieszkańców, którzy doświadczają tego niepożądanego stanu.

Ubóstwo, brak zatrudnienia, uzależnienia, zerwanie więzi rodzinnych przyczyniają się najczęściej do bezdomności pozostającej najbardziej skrajną formą wykluczenia społecznego. Bezdomni pozostający w gminie Polanów, choć wspierani przez służby socjalne, mogący się odnaleźć w Klubie Integracji Społecznej, nadal stanowią, z uwagi na dotkliwość swej sytuacji, poważny problem społeczny. W przyszłości należy programować bardziej aktywną pracę uliczną, obejmowanie bezdomnych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności, a przede wszystkim szersze działania prewencyjne zapobiegające popadaniu w bezdomność.

Bezrobocie, choć jego poziom w gminie Polanów stopniowo maleje, nadal dotyka znaczną część populacji, przyczyniając się do ubożenia rodzin i w efekcie ich marginalizacji. Na brak pracy w mieście narażone są przede wszystkim: osoby o niższym poziomie wykształcenia; kobiety, szczególnie te dłużej pozostające bez pracy; młodzież wkraczająca na rynek pracy bez lub ze skromnym doświadczeniem; osoby, które przekroczyły 45-50. rok życia. Należy pamiętać, że w sytuacji bezrobocia następuje pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny, co przejawia się w szczególności problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą oraz zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Na poprawę sytuacji będzie miała niewątpliwie wpływ kondycja gospodarki krajowej, ale i lokalne inicjatywy służące aktywizacji bezrobotnych, realizowane w oparciu o aktywne formy oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy, Klub Integracji Społecznej.

Problem uzależnień występujący w korelacji z ubóstwem i bezrobociem stanowi istotny problem lokalnej społeczności. Dotychczasowe działania, które hamowały tendencje wzrostowe problemów uzależnień i minimalizowały ich skutki, wymagają kontynuacji i ukierunkowania na kompleksową i systemową pomoc obejmującą całą rodzinę. Intensyfikacji wymagają także działania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży, zwłaszcza te, które związane są z dostarczaniem im zróżnicowanej oferty spędzania wolnego czasu. Problem narkotyków wymaga bliższego spojrzenia.

Funkcjonujący system pomocy rodzinom uwikłanym w problem przemocy pozwala na rozwiązanie wielu kryzysów rodzinnych związanych z występującą w nich przemocą. Wymaga on jednak intensyfikacji i wzmocnienia. Podobnie jak w przypadku problemu uzależnień, należy zwrócić tu uwagę na wzmocnienie działań o charakterze interdyscyplinarnym, obejmującym kompleksowo całą rodzinę. Ponadto ważnym elementem tych działań powinny być przedsięwzięcia skierowane do rodziców mające na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Integracja grup zagrożonych wykluczeniem wymaga wdrażania przemyślanych, kompleksowych programów, które będą uwzględniały specyfikę członków danej grupy. Programując działania służące rozwiązywaniu poszczególnych problemów, należy zwrócić uwagę na różnice w zasięgu ich występowania, co oczywiście nie jest równoznaczne z ich dotkliwością. Najszerszą grupę będą stanowiły rodziny, dzieci, bezrobotni oraz osoby niepełnosprawne, natomiast mniejsze liczebnie grupy to: bezdomni, seniorzy, uzależnieni od narkotyków i alkoholu.

W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnej społeczności wpływają również kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz system monitorowania i oceny pojawiających się problemów społecznych. Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym, zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec tych kwestii w dokumencie programowym i nie wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju. Nie należy zapominać równocześnie o dalszej profesjonalizacji służb publicznych, a w szczególności pracowników socjalnych zatrudnionych w Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, którzy powinni stać się w niedługim czasie liderami i animatorami rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Szkolenia, rozwój zawodowy i zwiększone nakłady na służby społeczne powinny w niedługim czasie zaowocować zwiększoną efektywnością zawieranych kontraktów socjalnych, programowanych i realizowanych projektów socjalnych. Proponowane w wersji programowej rozwiązania powinny przyczynić się do minimalizowania występujących kwestii społecznych, a z czasem ich niemal zupełnej eliminacji z lokalnej społeczności.

3. PROGRAM

3.1. MISJA

**POŁANÓW – GMINA WSPIERAJĄCA RODZINĘ,
AKTYWIZUJĄCA LOKALNĄ SPOŁECZNOŚĆ
I POMAGAJĄCA GRUPOM ZAGROŻONYM
WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM**

3.2. CELE STRATEGICZNE

Problem:

Istnienie wysokiego poziomu bezrobocia skutecznie uniemożliwia realizację celów osobistych i zawodowych znacznej grupie mieszkańców gminy, pogłębiając obszary ubóstwa. Może to prowadzić do wykluczenia i marginalizowania znacznej grupy mieszkańców.

Cel strategiczny 1.

Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania

Cele szczegółowe:

1. Wypracowanie form postępowania wobec osób w sytuacji kryzysowej długotrwałego pozostawania bez pracy.
2. Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym, w tym szczególnie bezrobotnym długotrwale i kobietom.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1 – 2:

1. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy:
 - a) organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego,
 - b) organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych,
 - c) promowanie klubów pracy i szkoleń,
 - d) organizowania prac społecznie użytecznych.
2. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
3. Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych mającą na celu zachęcenie ich do systematycznego poszukiwania zatrudnienia .
4. Wsparcie osób bezrobotnych w zmianie kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich źródeł informacji.
5. Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.

6. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy.
7. Pobudzenie społecznej aktywności poprzez kontynuowanie i rozszerzanie zakresu działań KIS działającego w strukturach MGOPS
8. Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy.

Problem:

Rodzina powinna zapewniać swoim członkom oparcie i pomoc. Może to uczynić tylko silna rodzina, w związku z czym wszelkie problemy opiekuńczo-wychowawcze osłabiające jej funkcje powinny być diagnozowane i rozwiązywane. Polepszeniu powinna ulec sytuacja dziecka, w szczególności należy się zająć brakiem ofert i miejsc do spędzania czasu wolnego.

Cel strategiczny 2.

Wzmacnianie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym.

Cele szczegółowe:

1. Wzmacnianie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym.
2. Wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego i socjalnego.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży, w tym niepełnosprawnym, odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1 - 4:

1. Rozwój wsparcia psychologicznego i w formie pracy socjalnej dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej.
2. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
3. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych przy placówkach wsparcia dziennego, opartego na idei wolontariatu.
4. Rozwój usług społecznych sprzyjających podniesieniu poziomu i jakości edukacji m.in. doskonalenie kadry pedagogicznej (warsztaty, konferencje).
5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich:

- a. organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole,
 - b. organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
 - c. organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom,
 - d. zapewnienie odzieży, wyposażenie w artykuły szkolne.
6. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.
 7. Rozszerzenie opieki nad dzieckiem w wieku przedszkolnym na terenie całej gminy.
 8. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną.
 9. Tworzenie i rozwój bazy edukacyjnej i kulturalnej dla dzieci i młodzieży.
 10. Rozwój nowych form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
 11. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
 12. Podniesienie poziomu włączania rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi.
 13. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
 14. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami oraz z organizacjami społecznymi.
 15. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad.
 16. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.
 17. Rozszerzenie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
 18. Współdziałanie w budowaniu programów i projektów z zakresu promocji zdrowia w środowisku dzieci, młodzieży i rodzin.
 19. Wzbogacenie oferty kulturalnej aktywizującej dzieci, młodzież i dorosłych.
 20. Reaktywowanie działalności medycznej w szkołach poprzez podjęcie działań w kierunku utworzenia centrum medycyny szkolnej.
 21. Rozwijanie infrastruktury socjalnej gminy, m.in. poprzez tworzenie mieszkań socjalnych

Problem:

Struktura demograficzna gminy wskazuje na zwiększanie się grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Wraz z wiekiem nasilają się problemy zdrowotne oraz zwiększa się liczba osób niepełnosprawnych i samotnych. Taka sytuacja stwarza konieczność podjęcia działań profilaktycznych i interwencyjnych.

Cel strategiczny 3.

Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia i aktywacji osób starszych, niepełnosprawnych, chorych, samotnych i bezdomnych.

Cele szczegółowe:

1. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
3. Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie.
4. Wsparcie i aktywizacja osób bezdomnych.
5. Pomoc psychologiczna i wsparcie osób chorych i ich rodzin w sytuacji chorób przewlekłych.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-4:

1. Utrzymanie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania w szczególności poprzez:
 - propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
 - zwiększanie dostępu do rehabilitacji (korzystanie z bogatej oferty ośrodków rehabilitacyjnych, działających na terenie gminy),
 - uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
 - rozwijanie usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry, co ma bezpośredni wpływ na jakość świadczonych usług,
 - rozwój oferty kulturalnej adresowanej do osób w podeszłym wieku w celu ich aktywizacji,

- podjęcie działań zmierzających do powołania nowych grup samopomocowych dla osób starszych i niepełnosprawnych,
 - opracowanie i realizację zdrowotnych programów profilaktycznych, uwzględniających problemy geriatryczne,
2. Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym:
 - budowa projektów socjalnych promujących integrację społeczną,
 - rozwój oferty kulturalnej aktywizującej osoby niepełnosprawne.
 3. Wsparcie materialne dla osób samotnych, w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych.
 4. Wsparcie i aktywizacja osób opuszczających zakłady karne.
 5. Współdziałanie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla skuteczniejszego rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych:
 - a. systematyczne pozyskiwanie środków na łamanie barier architektonicznych,
 - b. systematyczna działalność informacyjna dotycząca problemu niepełnosprawności, w tym za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy.
 6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
 7. Rozwój działań informacyjnych i promocyjnych związanych z pozycją osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych.
 8. Wsparcie osób zaburzonych i chorych psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu na terenie gminy w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.
 9. Kontynuacja działalności Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Kragu.
 10. Podjęcie działań w kierunku powołania na terenie gminy stowarzyszenia działającego na rzecz osób niepełnosprawnych i sędziwych.
 11. Systematyczne doszkalać pracowników socjalnych.
 12. Systematyczny monitoring problemu bezdomności.
 13. Budowanie programu zapobiegania i wychodzenia z bezdomności.

Problem

Uzależnienie od środków psychoaktywnych jest problemem społecznym, który przyczynia się do powstawania szeregu negatywnych zjawisk, skutecznie ograniczających wydolność rodzin nimi dotkniętych.

Cel strategiczny 4

Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.
4. Zdiagnozowanie problemu narkomanii w gminie Polanów.
5. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1 - 5:

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.
3. Rozwijanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, mających charakter edukacyjny jak i dostarczających możliwości alternatywnego spędzania czasu wolnego w sposób atrakcyjny i rozwijający zdolności młodych ludzi.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień oraz wzmacnianie efektów leczenia.
6. Podejmowanie rozwiązań pozwalających na obejmowanie kompleksową pomocą całej rodziny dotkniętej problemem uzależnień.
7. Przeciwdziałanie przemocy domowej i zaniedbaniom – opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cele i kierunki działań są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Miejską Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zawierającym szczegółowe działania w ww. zakresie.

Problem:

Zgodnie z zasadą pomocniczości system polityki społecznej i ochrony zdrowia powinien uzupełniać i wspierać naturalną strukturę społeczną w samoorganizacji i kompensowaniu podstawowych potrzeb.

Cel strategiczny 5.

Wzmacnianie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów.

Cele szczegółowe:

1. Inicjowanie integracji społeczności lokalnych.
2. Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych.
3. Zwiększenie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1 - 3:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
2. Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.
3. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie, w jak najszerszym zakresie, przez organizacje społeczne, Kościół katolicki, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne.
4. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
5. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych działających na terenie gminy poprzez:
 - systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach,
 - regularne spotkania,
 - wymianę doświadczeń.
6. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

7. Kontynuacja edukacji społecznej w zakresie występujących problemów społecznych i programów służących ich rozwiązywaniu poprzez organizację seminariów i konferencji tematycznych.
8. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji przez kadrę pomocy społecznej w celu lepszego rozpoznawania i reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.

ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH CELÓW STRATEGICZNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH:

Rada Miejska i Burmistrz Polanowa , jednostki organizacyjne Samorządu Gminnego , placówki oświatowe, Zakład Opieki Zdrowotnej , Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej .

ŚRODKI FINANSOWE:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

PARTNERZY:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje pozarządowe, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

3.3.1. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

Skuteczność funkcjonowania przyjętej Strategii zależeć będzie od:

- a) monitoringu i ewaluacji,
- b) budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

PRZEWODNICZĄCY RADY
mgr Józef Wilk

